

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul V (XXVI) Nr. 162 (1248)
Simbătă 6 decembrie 1975

8 pagini — 1 leu

FAPTELE

Decembrie ne invită în acest an la un efort analitic și sintetic de o semnificație deosebită, stînd la hotarul dintre două cincinale care, prin realizările și, respectiv, sarcinile ce și le-au asumat, ilustrează atât de clar politica partidului nostru de ridicare a bunăstării poporului, mersul nostru continuu ascendent. Este luna în care, privind în urmă pe întinderea a cinci ani, constatăm cu mîndrie nenumărate succese remarcabile în toate domeniile activității, însemnînd tot atîția pași pentru ridicarea României pe noi culmi ale progresului și civilizației socialiste. Apoi, decembrie '75 este luna în care fiecare săptămîină, fiecare zi decide asupra startului pe care îl vom lua pentru un nou cincinal, acela descris de Congresul al XI-lea al partidului ca o etapă de muncă stenică, în care gîndurile și faptele trebuie să fie atât de luminoase și de spornice încît să ducă la ridicarea României pe o treaptă superioară de dezvoltare, la parcurgerea unei părți însemnate a drumului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Propunîndu-și creșterea și modernizarea continuă a industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri ale economiei naționale, dezvoltarea culturii, îmbogățirea și perfecționarea școlii — cincinalul 1976—1980 cheamă întregul popor, pe fiecare dintre noi la o muncă bine organizată, cit mai calificată și creatoare, la un efort neslăbit de depășire a performanțelor. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea al partidului, un rol primordial în pregătirea la un asemenea nivel a celor ce muncesc îl are învățămîntul — „factorul principal de educație și formare a tineretului, a întregului popor”. După cum se știe, școala trebuie să asigure, în viitorul cincinal, formarea profesională a nu mai puțin de două milioane de oameni, dintre care 250.000 tehnicieni, maeștri, ingineri și alte cadre de specialitate, și să se ocupe de pregătirea altor milioane de copii și tineri aflați în cursul celor cinci ani pe băncile școlilor de toate tipurile și nivelurile. Există toate condițiile pentru realizarea cu deplin succes a acestei sarcini atât de importante. Dispunem de o bază materială corespunzătoare, avem o orientare clară asupra a ceea ce trebuie realizat în învățămîntul de toate gradele, pentru ridicarea lui pe o treaptă superioară prin așezarea lui fermă, în conținut, pe concepția materialist-dialectică, pe tot ceea ce știința, gîndirea umană au creat mai bun. Avem, în același timp, un corp didactic care, de-a lungul multor ani și decenii, a convins întreaga societate de devotațiunea sa față de tînăra generație și destinele națiunii. Iar astăzi el își mobilizează plenar forțele, cu hotărîrea de a contribui la constituirea acelui tezaur de fapte ce țes istoria glorioasă a poporului român.

...Un decembrie fierbinte, așadar, prin osteneala de a aduce un plus însemnat realizărilor de pînă acum ale cincinalului 1971—1975 și de a-i rîndui faptele la locul lor valoric în dinamica societății socialiste, prin răspunderea și emoțiile pe care le implică pregătirea unui nou iureș, încă mai puternic.

„TRIBUNA ȘCOLII”

CULTIVAREA LIMBII NAȚIONALE

Un dicționar scris și pentru dumnea voastră, tovarășe profesor!

Cînd, în 1970, colectivul de lexicografi al Institutului de lingvistică din București s-a hotărît să elaboreze un nou dicționar al limbii române, i-a dat din capul locului titlul sub care a și apărut acum cîteva zile în librării: **Dicționarul explicativ al limbii române**. Știăm cu toții de la început că facem un dicționar pentru publicul dornic să i se explice valoarea cuvintelor, iar noi voiam să-i oferim, pe lîngă explicații, un instrument de înțelegere și fructificare a posibilităților limbii naționale de astăzi ca limbă de cultură.

Am redactat deci acest dicționar avînd permanent în minte ideea că trebuie să-l îndreptăm cu fața către prezent, căci ne dădeam bine seama nu numai de necesitatea generală de a înregistra și a lămuri foarte multe cuvinte, ci și de faptul că dicționarul se va afla în librării cu puțin înainte de lansarea noului plan cincinal, cincinalul revoluției tehnico-științifice. Se impunea, prin urmare, cu toată tăria să prezentăm o lucrare actuală.

Dicționarele de limbă sînt privite în diverse feluri. Unii cred că ele nu li se adresează pentru că ei nu se ocupă de problemele de limbă. Deși aceștia sînt puțini, mai exact spus din ce în ce mai puțini, se întîmplă totuși să se numere printre ei și colegii de-ai noștri din învățămînt care au impresia că un domeniu ca cel tehnic sau cel al științelor naturii este prea îndepărtat de studiul limbii ca să mai fie de vreun folos consultarea unui dicționar cum este cel despre care vorbim. Noi l-am scris însă și pentru aceștia, dar nu pentru că așa ne-ar fi venit în minte, nu dintr-un capriciu sau din ambiția de a-i mări fără rost volumul, ci pentru că **trebuia**

asa, pentru că ne-a obligat înseși limba română și cultura noastră din momentul de față.

Acad. ION COTEANU
directorul Institutului de lingvistică

(Continuare în pagina a 6-a)

Lecție de schi — pe pîrtie, elevi ai Liceului real-umanist specializat de schi din Predeal

Organizația pionierilor, școală a educației patriotice-revoluționare a copiilor

În aceste zile, cei peste 2.127.000 de pionieri ai patriei desfășoară o intensă activitate de organizație, avînd ca obiectiv studierea, cunoașterea, dezbaterile și însușirea în cadrul detașamentelor, de către toți pionierii și școlarii, a Cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința festivă de deschidere a Congresului al X-lea al Uniunii Tineretului Comunist, Conferinței a X-a a Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România și a celei de a III-a Conferințe Naționale a Organizației pionierilor, a scrisorii adresate de conferință Comitetului Central al P.C.R., secretarului general al partidului și a Rezoluției conferinței.

Dezbaterele care au loc în această perioadă în toate școlile, la nivelul detașamentelor, trebuie să reliefeze cu pregnanță faptul că măsurile pe care le stabilim sînt menite să asigure traducerea în fapte de muncă și viață a hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu. Ele trebuie să se realizeze într-un spirit de deplin realism, să contribuie la îmbunătățirea întregii activități din fiecare detașament și unitate, a organizației noastre.

Prin tot ceea ce face, Organizația pionierilor trebuie să contribuie, alături de școală și familie, la educarea prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor, la formarea unei atitudini înaintate, responsabile a acestora față de învățatură.

Organizația pionierilor va acționa în strînsă conlucrare cu organele de în-

vățămînt, sub conducerea nemijlocită a organelor și organizațiilor de partid pentru a desfășura o mai susținută activitate politico-educativă menită să asigure un climat exigent de muncă în vederea ridicării neîntrerupte a nivelului calitativ al învățaturii, va mobiliza mai hotărît comandanții-instructorii în calitatea lor de cadre didactice, pentru înălțurarea rămîinerii în urmă la învățatură, pentru sprijinirea fiecărui copil spre a face față cu succes cerințelor școlii.

Organizația pionierilor, prin acțiunile sale, sprijină efectiv eforturile școlii de a asigura tuturor copiilor o pregătire unitară de cultură generală și profesională, printr-un învățămînt legat de practică, menit să contribuie la pregătirea forței de muncă necesare, la integrarea socio-profesională activă a tinerilor de mine, azi încă pionieri. Organizația pionierilor, în colaborare cu școala și cu familia, cu organizațiile U.T.C., își va spori contribuția la orientarea școlară și profesională a copiilor, în concordanță cu cerințele economiei naționale, ale viitorului plan cincinal, cincinal al revoluției tehnico-științifice, astfel încît, la absolvirea școlii, tinerii să se poată încadra cu bune rezultate într-o muncă socialmente utilă.

Ne propunem, de asemenea, și sîntem convinși că ne vom bucura de sprijinul nemijlocit al cadrelor didactice, al conducerilor școlilor, să dezvoltăm pe mai departe activitățile pionierești menite să realizeze educarea interesului și pasiunii copiilor pentru tehnică, cultivarea inventivității și creativității lor.

Un obiectiv esențial al activității politico-ideologice a organizației este educarea tuturor copiilor români, maghiari, germani și de alte naționalități în spiritul dragostei față de patrie, partid și popor, al tradițiilor revoluționare ale clasei muncitoare, ale Partidului Comunist Român, cunoașterea de către copii a realizărilor și perspectivelor de dezvoltare a țării.

Strădania de a trăi și de a munci în spirit revoluționar, de a năzui necontenit pentru a urma pilda de muncă și de viață a comuniștilor, exemplul secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit și stimat fiu al poporului, luptător neînfricat pentru cauza socialismului și comunismului, exprimă sensul politic principal al preocupărilor educative pionierești.

IULIU FURO
vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor

(Continuare în pagina a 6-a)

Abonamentele la „TRIBUNA ȘCOLII”

pentru anul 1976 se fac pînă la 15 decembrie a.c. numai la oficiile poștale, factorii poștali sau la difuzorii voluntari de presă din școli, întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentului pentru un an este de 12 lei.

Reamintim că redacția nu poate satisface nici o cerere de numere din revistă care au apărut și nici nu va asigura pentru toate aparițiile, difuzarea prin vînzare la chioșcurile de ziare.

ÎN ACEST NUMĂR:

- Dezbaterile cu tema: „Individualizare și diferențiere”
- „Contractul cu întreprinderea”
- Legislație școlară
- Seminarul internațional de educație preșcolară
- O nouă rubrică: Comitele de părinți
- Ecouri la „Sărăcuțul...”

VACANȚA DE IARNĂ

Așteptată și binemeritată după eforturile primului trimestru, vacanța de iarnă, care începe la 20 decembrie (sâmbătă) a.c., după ultima oră de curs și ține până la 11 ianuarie 1976 (duminică) inclusiv, va aduce elevilor, pe lângă odihnă, diversitatea unor activități recreative, specifice anotimpului cu zăpadă, menite să contribuie la întărirea și dezvoltarea capacității de efort a elevilor, la reconfortarea lor fizică și intelectuală.

Pentru îndeplinirea acestor acțiuni s-a asigurat o rețea largă de tabere de odihnă, sportive și de instruire a activului U.T.C. și pionieresc, în case de odihnă din stațiunile Predeal, Sinaia, Bușteni, Moneasa, Slănic Moldova, Stâna de Vale, Herculane, Cheia, Breaza, Borsec și altele, în cabane montane și în localuri amenajate special în acest scop.

În cadrul acțiunii dedicate Centenarului Independenței României, în vacanța de iarnă vor fi organizate tabere de istorie la Zimnicea și Giurgiu, în cadrul cărora vor avea loc sesiuni de referate, evocări istorice, expuneri, seri de poezie și cîntece patriotice și revoluționare, întâlniri cu personalități din domeniul istoriografiei românești; se

vor colecta vestigiile ale luptei pentru cucerirea independenței de stat a României, care vor fi prezentate la Expoziția națională jubiliară; se vor organiza vizite la muzee și case memoriale, locuri istorice ș.a.

Serbarea pomului de iarnă va fi organizată în perioada 28 decembrie 1975 — 4 ianuarie 1976 și va cuprinde copiii în vîrstă de pînă la 15 ani. Organizatorii serbării pomului de iarnă — care se vor strădui să asigure un bogat conținut educativ acestei manifestări — vor fi comitetele sindicatelor și conducerea întreprinderilor, instituțiilor, cooperativei agricole de producție, cooperativei meșteșugărești, caselor de copii, școlilor speciale, leagănelor, sanatoriilor, preventoriilor și spitalelor de copii în colaborare cu inspectoratele școlare, comitetele de părinți, comitetele județene ale U.T.C., consiliile Organizației pionierilor, comitetele și comisiile de femei și de Cruce Roșie.

Cooperativele agricole de producție vor organiza, în unitățile respective, sau la căminele culturale, serbarea pomului de iarnă pentru copiii cooperativei lor.

Din viața Societății de științe matematice

● 3—4 iulie 1975: La Conferința pe țară a Societății de științe matematice s-a ales noul Consiliu al societății și Biroul Consiliului. ● 11 septembrie 1975: La subfiliala Odorheiul Secuiesc, cu ocazia adunării generale de alegeri, s-a ținut o ședință științifică de comunicări la care au fost prezentate o serie de rezultate ale cercetărilor cu caracter științific și metodic, ale membrilor subfilialei. ● 19—21 septembrie 1975: În colaborare cu Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic și Inspectoratul școlar județean Tulcea, s-a ținut la Tulcea consfătuirea cu tema: „Pregătirea matematică a învățătorului prin licee pedagogice”. Totodată au avut loc adunarea generală de dare de seamă și alegerea noului comitet al filialei Societății de științe matematice din Tulcea. ● 4 octombrie 1975: La filiala Petroșani, odată cu alegerea noului comitet, a fost organizat un simpozion cu tema: „Modelarea matematică în știință și tehnică”. ● 10—12 oc-

tombrie 1975: Societatea de științe matematice, în colaborare cu Asociația oamenilor de știință din R. S. România, cu I.C.P.P.D. și Inspectoratul școlar județean Gorj, a organizat la Tg. Jiu consfătuirea cu tema: „Modelarea matematică și informatica. factori ai procesului de integrare învățămînt-cercetare-producție, în lumina Programului partidului”. ● Au mai avut loc adunări generale la filialele Constanța, Mehedinți, Dolj, Deva, Satu Mare, Baia Mare, Arad, Timișoara, Brașov, Sfîntu Gheorghe, Alba Iulia, Brăila, Galați, Vaslui, Miercurea Ciuc (completare de comitet) și la subfilialele Giurgiu, Cîmpulung Muscel. ● Aceste acțiuni se vor continua în vederea stabilirii unor legături cît mai strînse cu filialele și subfilialele societății, precum și pentru activizarea membrilor lor.

Acad. N. TEODORESCU
președintele
Societății de științe matematice
din R. S. România

Cine se sperie de copaci să nu intre în pădure!

Transcriu fragmentar, dialoguri „didactice”, de-o edificatoare autenticitate:
— Cine a citit lectura pentru astăzi?

— Povestiți pe scurt lectura „Scrisoarea a III-a”...

— În lectura „Domnul Goe”, autorul...

— Pentru vacanță aveți trei lecturi...

— Tovarășa învățătoare, eu am citit lectura, dar nu i-am făcut rezumatul!

La întrebarea: De ce „lectură” și nu, de pildă, „schită”? am primit următorul răspuns:

— Elevii claselor primare și ai primelor clase gimnaziale nu au învățat ce este schița, nuvela, epopeea sau alte genuri și specii literare; în aceste condiții, s-a acceptat termenul „lectură” care exprimă acțiunea elevului: citind textele respective, elevul face lectură!

Așadar, pe baza acestei explicații o să auzim, spunîndu-se în continuare, la scara generațiilor și a fiecărui contingent școlar, de cîteva sute de mii de elevi: „În lectura „Împărat și proletar” (sau: În scrierea «O scrisoare pierdută»...)” numai pentru că, în clasa a V-a, elevii nu știu ce este o epopee, o glossă sau un dactil.

Speriați de copacii teoriei literare, îi spunem pădurii, „lectură”!

În virtutea acestei nejustificate spaimă didactice, devine necesar să se interzică tuturor copiii preșcolari să spună „am învățat o poezie!” pentru că nu au făcut teorie literară și să se interzică elevilor de clasa a II-a, care au ajuns să învețe muzica de la absolvenții ai conservatoarelor, să spună „am învățat un cîntec” sau „cîntăm un marș pionieresc”, pentru că nu știu încă teorie muzicală (și nici măcar notarea pe portativ n-o cunosc!).

Am asistat la eforturile unui distins

coleg de a explica deunăzi elevilor de ce uneori dispare luna acoperită de umbra pămîntului și la replica unei fetițe de-a III-a, care a ridicat două degete și a spus: „Tovarășe învățător, am văzut și eu la televizor eclipsa de lună!”

Dacă aș fi fost unul din autorii teoriei „lecturilor” (în loc de ceea ce sînt „lecturile” adică schițe sau nuvele sau „poezii”) aș fi admonestat-o pe fetița de-a III-a, care n-a avut respect față de științele pedagogice și a folosit termenul „eclipsă” fără să fi stat... în banca ei, pînd în anul... de liceu, cînd se predă „Astronomia”.

Cînd copiii vorbesc curent, fără pre-dare, învățare, fixare și verificare despre rachete cosmice, computere, roboți, explorări, poluare a mediului, ameliorări ale soiurilor de porumb și aud la fiecare buletin meteorologic despre „precipitații” și „anticiclon”, să le interzicem oare să spună „schită”, pînă ce nu au terminat de citit toate „lecturile” lui Eminescu, „lecturile” lui Arghezi și, chiar, „lecturi scrise” de tinerii poeți contemporani?

COSTIN ȘTEFĂNESCU

„Forum” nr. 10/1975

În numărul 10 (octombrie)/1975 al revistei „Forum” distingem o amplă dezbateră pe tema: „Modernizarea învățămîntului superior de biologie”, la care participă un mare număr de cadre universitare și specialiști. Este, de fapt, o continuare a dezbaterii pe aceeași temă inaugurată de revistă în numărul din luna august.

Actualul număr al „Forumului” se impune atenției cititorilor și prin alte rubrici: Tribuna educației; Științe sociale; Orizonturi contemporane; Retrospective; Meridiane.

D. R.

Agendă de educație fizică

● În timpul iernii activitatea de educație fizică se va desfășura cît mai mult în aer liber; numai în condiții atmosferice total neprielnice, profesorii și elevii vor intra în săli, sau în celelalte spații afectate acestor activități, spații care vor fi curate și bine aerisite. O atenție deosebită se va acorda echipamentului elevilor, care va fi adaptat condițiilor. Lecția în sine va avea un caracter prin excelență dinamic. Momentele organizatorice vor fi scurte, dar cu pronunțat caracter educativ. Sporturile de iarnă vor reprezenta sursa principală de mijloace prin care se va realiza conținutul lecției. Astfel, se recomandă folosirea cu insistență a mersului pe schi, a mersului pe patine, în scurte trasee aplicative. Exercițiile se vor adresa în mod special dezvoltării capacității vitale, rezistenței, vitezei de execuție, orientării în spațiu și echilibrului. Jocurile dinamice vor fi prezente în fiecare lecție (pot fi utilizate și două jocuri simultan). Se recomandă atenție sporită și discernămint în alegerea temelor de lucru în ateliere sau în stațiile circuitelor.

● În pregătirea lecției profesorul nu va uita grupul elevilor scutiți medical și pe cel al elevilor cu deficiențe fizice, care impun lucru diferențiat; elevii scutiți nu vor fi excluși din colectiv în cadrul lecției de educație fizică, ci vor primi însărcinări speciale.

● Nu vor fi omise din programele unităților din învățămînt gimnastica zilnică în școli și gimnastica de înviorare din internate.

● În cadrul activităților sportive de masă a început desfășurarea etapelor pe clasă a competiției „Cupa tineretului”; toate unitățile de învățămînt trebuie să participe cu un număr cît mai mare de elevi la patinaj viteză, sanie, schi, șah, tenis de masă etc.

● Între 1 decembrie și 7 decembrie a.c., la Snagov, Ministerul Educației și Învățămîntului în colaborare cu C.N.E.F.S. (fедераția de baschet) organizează cursul de perfecționare pentru antrenorii și profesorii conducători ai echipelor participante în divizia școlară.

ALEXANDRU FORTU

„Perfecționarea cadrelor didactice și învățămîntul modern”

— Culegere metodică editată de „Revista de pedagogie”, București, 1974; 144 pagini, 10 lei —

Culegerea de studii „Perfecționarea cadrelor didactice și învățămîntul mo-

dern”, apărută sub îngrijirea prof. dr. Anton Vasilescu, redactor șef al „Revistei de pedagogie”, prof. George Nestor și prof. Florica Popescu (redactor de volum), abordează o arie tematică foarte largă a acțiunii de perfecționare; politica partidului și statului nostru în vederea perfecționării continue a cadrelor didactice; măsurile luate de Ministerul Educației și Învățămîntului în acest domeniu; trăsăturile caracteristice ale perfecționării pe diferite specialități; metodologia perfecționării; personalitatea profesorului; relațiile dintre teorie și practică în învățămîntul modern; reconsiderarea rolului profesorului; aspecte metodice ale perfecționării etc.

Prin această tematică bogată și prin aportul unor colaboratori de prestigiu — oameni de știință, cercetători, profesori universitari, cadre didactice cu o îndelungată activitate la catedră — volumul editat recent de „Revista de pedagogie” reprezintă o valoroasă contribuție la acțiunea amplă și continuă de perfecționare a cadrelor didactice. El este util tuturor dascăliilor interesați să-și exercite profesiunea la nivelul cerințelor unui învățămînt modern.

D. CICHIRĂ

Sesiune de comunicări

Sub egida Societății științifice școlare de fizică și chimie a Liceului real-umanist din Găești-Dimbovița, în ziua de 23 noiembrie a.c. a avut loc o sesiune de comunicări și referate științifice susținute de cadre didactice universitare, precum și de elevi din anii III și IV ai liceului.

„Învățămîntul liceal și tehnic profesional” nr. 9 — 1975

Cu acest număr, revista inaugurează o rubrică nouă: Din activitatea inspectoratelor școlare, la care găsim convorbirea cu prof. ing. Costin Pelinescu, inspector general adjunct la Inspectoratul școlar al municipiului București, pe tema: „Integrarea învățămîntului cu producția”. Pe aceeași temă se publică și articolul: „Lecția integrată în producție”. În rest, rubricile obișnuite: Catedra, Opinii despre manualele școlare, Autodotare, Perfecționare profesională.

Revista publică pentru cei interesați: Subiectele la concursul pentru ocuparea catedrelor vacante (sesiunea martie 1975).

D. R.

Orar și efort

La Liceul nr. 15 din Capitală, liceu real-umanist de spaniolă, orarul lecțiilor, din cîte ne-am putut da seama, este, în general, alcătuit judicios. Se evidențiază în el acel echilibru necesar de-a lungul întregii săptămîni între orele „grele” și cele mai „ușoare”, care solicită eforturi deosebite din partea elevilor, și zilele cu lecții mai puține.

Totuși, există excepții. De pildă, la clasa anului I-B găsim două zile consecutive (miercuri și joi) cu cîte șase ore fiecare: miercuri — matematică, spaniolă (2 ore), cunoștințe economice, latină și chimie; joi — geografie, matematică, chimie, română și fizică (2 ore). După cum se poate vedea, miercuri — matematica se află împreună cu chimia, iar joi — împreună cu chimia și cele două ore de fizică. Facem această precizare, deoarece consultînd ulterior catalogul am observat că în deosebi la aceste trei materii (matematică, fizică și chimie) sînt și cele mai multe note slabe. „Miercuria și mai ales joi ni se par zilele cele mai grele — ne spune Bălănescu Sonia, secretara U.T.C. pe clasă. Cam un sfert dintre colegi nu reușesc să-și facă temele și să se pregătească temeinic”. Tot despre un „sfert” de clasă — elevi care vin nepregătiți la ore în ziua de miercuri — ne vorbește și eleva Dinu Elena, secretara U.T.C. pe clasă, din anul II-C. Orarul clasei ei, din ziua de miercuri, este următorul: matematică, spaniolă, fizică (2 ore), latină și istorie. Se observă și aici matematica alături de două ore de fizică. Și se observă și în catalog prin numărul mare de note slabe.

„Sînt clase umaniste” — ne spune prof. Victoria Ștefănescu, directoarea adjunctă a liceului. Dar, tocmai pentru

că sînt clase umaniste, deci cu elevi care, poate, nu se vor specializa ulterior în domenii care solicită disciplinele reale, credem că s-ar impune evitarea alăturării, în orar, a matematicii, cu fizica și chimia.

„Ce veți face pentru remedierea situației?” am întrebat-o pe tovarășa directoare adjunctă. „Vom depune, evident, toate eforturile pentru îndreptare. În anul I sînt elevi proveniți de la școli diferite, și, în acest prim trimestru, profesorii se străduiesc să-i cunoască, să știe cum să procedeze cu fiecare în parte. Pentru ei, ca și pentru elevii din ceilalți ani, am instituit în școală program prelungit, am organizat meditații și consultații; periodic, facem sondaje de verificare a stadiului de pregătire. Sînt convinsă că situația la învățătură se va redresa. Anul trecut, în iunie, liceul nostru a avut un coeficient de promovabilitate de peste 90%. Anul acesta vrem să îmbunătățim și mai mult acest coeficient”.

Am fost asigurați că, și în privința orarului, cu toate greutățile întâmpinate, vor fi făcute rețușurile necesare.

Sîntem la încheierea trimestrului I, după o perioadă în care am putut să observăm ritmul și efortul elevilor la învățătură; este necesar ca — în funcție de rezultatele elevilor la învățătură și de analiza efortului depus de elevi — să se ia măsuri — și nu numai la Liceul nr. 15 din Capitală, ci oriunde se apreciază că este cazul — pentru reconsiderarea orarelor, ca modalitate de a sprijini eforturile elevilor și ale cadrelor didactice în cele două trimestre care urmează, cu respectarea cerințelor pedagogice corespunzătoare.

R. DIMITRIE

Eficiența economică și instructivă — la baza contractului cu întreprinderea

În cea mai recentă dintre „anexele” atelierelor din incinta Liceului real-umanist din Bicaz, jeturile de scintei ale aparatelor de sudat sfidează gradele minus ale iernii, care pătrunde în voie în sala neînchisă încă. Elevii își răspund că nu le este frig, și-e frig numai dacă stai, or aici se lucrează de zor; suportii de perii colectoare pentru motoarele electrice din combinat nu așteaptă. Sarcinile de plan sînt sarcini de plan!

— Tovarășe director adjunct — mă adresez profesorului Iulius Butincu — iată un subiect „arzător” de discuție. Așadar, elevii participă la realizarea planului de producție. Al cărei întreprinderi? În ce fel?

— Activitatea tehnico-productivă a elevilor din școala noastră se desfășoară sub patronajul Combinatului de Lianți și azbo-ciment din Bicaz. Colaborarea datează de mai mulți ani (1959—1962), dar a fost reorganizată în 1971, sub forma unui „act de patronare” prin care întreprinderea se obligă să doteze atelierelor (de lăcătușărie-electrotehnică și de prelucrare a lemnului) și să le acorde sprijinul necesar. Cum s-a concretizat această „obligatie”, de atunci încolo? În ce privește dotarea, ne-au fost transferate din întreprindere motoare electrice, o raboteză, un strung pentru prelucrarea lemnului, un circular cu toate dotările necesare, echipament de protecție. (Protecția muncii o coordonează un inginer din combinat). De curînd, ne-au fost instalate, în două noi anexe ale atelierelor, o instalație de forjă, executată în întreprindere și aparatura de sudură autogenă. Comitetul oamenilor muncii din combinat manifestă o receptivitate deosebită față de cerințele școlii. Îndeosebi față de propunerile noastre privind alegerea comenzilor, prevăzute în contractul cu întreprinderea.

Vizităm atelierelor liceului. Ele sînt, de fapt, grupate pe lângă cele două sedii ale liceului. Elevii claselor V—VIII își desfășoară pregătirea tehnico-prac-

tică separat, dar au fost deja atrași, cu unele operații simple, în prevederile contractuale. Scopul activității lor rămîne preponderent educativ-instructiv, urmărindu-se dezvoltarea dragostei pentru muncă și a aptitudinilor, deprinderilor de muncă practică. (Inițiere, și nu calificare!).

— Firește că acest scop nu este pierdut din vedere — mă asigură interlocutorul meu — nici pentru activitatea tehnico-productivă a elevilor din anii I—IV. Aici, însă, putem vorbi cu mai multă îndreptățire de rentabilitatea produselor (reperelor) efectuate, de norme de plan, de organizare a muncii după modelul întreprinderii etc.

În atelierul de lăcătușărie-electrotehnică, elevii anilor I—IV efectuează, pe bază de contract cu întreprinderea patronatoare, începînd cu panourile avertizoare de protecția muncii („modeste ca grad de complexitate, le puteau efectua și elevii claselor VII—VIII, dar rentabile”, mi se spune), continuînd cu suportii de perii colectoare pentru motoarele electrice („cu un grad sporit de complexitate, corespunzător nivelului de pregătire a elevilor, repere care — în întreprindere — ar fi absorbit timpul de muncă al muncitorilor de categoria a VI-a și pe care elevii le execută la fel de bine!”) și sfîrșind cu mai complicatele brațe oscilante (filtru-saci) repartizate elevilor din anii III—IV, pentru că întrunesc cel mai mare număr de operații, și presupun o muncă de precizie.

— Și cînd reperate comandate se epuizează, „producția” atelierelor stagnează?

— Nicidecum. Ne străduim să asigurăm o activitate ritmică a atelierelor, angajînd la diferiți beneficiari diverse comenzi care să răspundă, ca și reperate din contract, cerințelor privind varietatea și complexitatea operațiilor, eficiența economică și instructivă. Ceea ce ne determină să renunțăm la comenzi care mai anul trecut ne fascinau prin rentabilitate și ușurința efectuării (de

exemplu, lăzile de fructe și chiar actualele panouri avertizoare). Pe de altă parte, ne-au fost propuse — la combinat — carcase de ventilatoare, foarte rentabile, dar a căror executare n-ar fi putut fi realizată decît cu un aport considerabil al maiștrilor-instructori. Or, planul de producție al elevilor — integrat în planul întreprinderii — trebuie să rămînă al elevilor.

Pentru a reveni cu un exemplu, atunci cînd obligațiile contractuale au fost temporar încheiate, am acceptat o categorie de comenzi ale Consiliului popular, și anume garduri pentru protecția pietonilor, care urmează să fie dispuse în locurile pe unde trecerea este interzisă. Elevii le lucrează cu sentimentul utilității, în plus, aceste comenzi solicită o gamă bogată de operații. Pe asemenea căi asigurăm atelierelor cu o activitate continuă.

— Și pe ce căi asigurați aprovizionarea continuă cu materiale?

— În primul rînd, pentru reperatele prevăzute în contract, cumpărăm materiale, la catalog de preț uzual, de la combinat. Pentru comenzile dinafara întreprinderii patronatoare, inspectoratul ne repartizează (și uneori ne suplimentează din rezerve) materialele prin Baza județeană de aprovizionare tehnico-productivă. O altă sursă o constituie deșeurile. Elevii noștri sînt cunoscuți colectori de metal.

— Întîmpinați dificultăți? De ce natură?

— Să le rezumăm la două. În primul rînd, ne-ar fi foarte necesar mai mult spațiu, pentru extinderea atelierelor. Intrucît depinde de noi, o vom rezolva sub forma „anexelor”. Ceea ce nu mai depinde de noi, este un deficit în dotare: o presă de o tonă și un strung ne-ar dubla, cu siguranță, producția. Din păcate, însă, deși avem — ca instituție — responsabilitate juridică, lipsesc reglementări potrivit cărora să obținem drept de credit la Banca de investiții. La anul viitor, sperăm să putem intra în planul de aprovizionare și

de investiții al întreprinderii, împrejurare care ar îmbunătăți baza materială. Nu e deloc practic, nici eficient, să „plimbi” materialele pentru a le lucra la bormașină, cînd ar fi de dorit s-o ai în școală. Se creează un raport de determinare între gradul de complexitate al utilității și acela al comenzilor angajate.

De curînd, am eliminat o dificultate privind transportul materialelor și al reperelor, în sensul că am obținut o mașină a liceului.

— Ce particularități prezintă, la Liceul din Bicaz, activitatea tehnico-productivă a fetelor?

— Activitatea fetelor se desfășoară, prin rotație, în cadrul atelierelor de tricotaș, de broderie și de croitorie. La țesătorie, am renunțat, era o muncă mai anevoioasă, oarecum monotona și — s-o recunoaștem — cu cereri reduse. Fetele produc, pe bază de contract, comenzi pentru cooperativa „Gîlcina” (costumașe care presupun operațiuni variate). Atelierul de croitorie, în care se lucrează comenzi pentru populație, intenționăm să-l transformăm în microsecție a întreprinderii de confecții „8 Martie”. Activitatea în cadrul acestor ateliere pentru eleve se caracterizează prin „elasticitate”, prin adaptare continuă la diverse solicitări. Toate operațiile se învață din mers, eficiența instructivă este asigurată prin varietatea și complexitatea operațiilor.

Pentru valorificarea produselor, va lua ființă, în incinta liceului, un magazin școlar. În atelierelor de lăcătușărie și de timplărie, tocmai se confecționează partea metalică și lemnoasă. Pe de altă parte, fetele au început să se inițieze, alături de băieții, în lucrări de electrotehnică și lăcătușărie, cu rezultate promițătoare.

Conversația cu directorul adjunct al liceului, profesor de istorie, dar care și-a însușit terminologia specifică activității tehnico-productive (sector ce intră în răspunderile sale) ia sfîrșit, acolo unde s-a înfiripat, printre „lucrătorii” unității de producție cu denumirea „Liceul real-umanist din Bicaz” care așteaptă — la ora vizitei mele — un nou transport de materiale, cu ajutorul cărora vor onora mai departe „contractul cu întreprinderea”.

DRAGOMIR MAGDIN

COMITETELE DE PĂRINȚI

În sprijinul colaborării dintre școală și familie

Organizația de partid a Liceului „Gheorghe Lazăr” din Sibiu a propus profesorilor diriginți realizarea unui studiu din care să reiasă eficiența colaborării școală-familie și anume, contribuția familiei la reducerea situației slabe și mediocre la învățatură a elevilor. Studiul se va întocmi pe baza unor teste de cunoaștere și de aptitudini, aplicate acestora, și a unor chestionare adresate părinților. În sprijinul acestei acțiuni și pentru stimularea unui ajutor reciproc, profesoara-dirigință **Livia Rusu** s-a gîndit să solicite părinților să completeze, în timpul vacanței, și în primele săptămîni ale trimestrului al II-lea, în fiecare zi, o „fișă de lucru” a elevului, acasă. Această fișă va oglindi timpul afectat efectuării lecțiilor (teme scrise și învățare), timpul întrebuințat pentru lectură și alte ocupații extrașcolare, pentru distracții, pentru odihnă și, în sfîrșit, timpul său liber. Concluziile vor conduce, desigur, la o angajare mai mare a familiei în problemele curente ale școlii.

Carnetul de elev

Preocupări în prag de vacanță. Interlocutori: **învățătoarea** clasei a II-a D, **Aftimia Enuță** și **prof. Beke Popescu Maria**, dirigința clasei a VIII-a B, de la Școala generală nr. 124 din București.

„Pentru noi, carnetul de elev reprezintă nu numai modalitatea de a oferi elevilor posibilitatea să-și urmărească singuri progresele la învățatură sau eventualele rămîneri în urmă, ci și un mijloc valoros de legătură cu părinții elevilor. Tovarășele **Elena Mărculescu și Maria Stegaru**, **președinții comitetelor de părinți**, de la clasele a II-a D și, respectiv, a VIII-a B, au reușit să determine aproape pe toți părinții să urmărească zilnic înscrierea notelor și

recomandările făcute de noi, cadrele didactice, în carnetele elevilor.

Noi insistăm în mod cu totul deosebit ca părinții elevilor care manifestă rămîneri în urmă la învățatură sau unele abateri de la conduita școlară să vină cît mai grabnic pentru a se întîlni cu noi și a ne sfătui împreună asupra măsurilor necesare. De bună seamă, pe baza înscrierilor de note și a recomandărilor din carnetul de elev ne întîlnim și cu părinții copiilor care înregistrează progrese continue. Ne-am convins din proprie experiență de marea utilitate a înscrierii în carnetul de elev „pe loc, nota obținută”, în ora de curs în care elevul a fost notat și în catalog, după cum cerem ca și părinții să ia cunoștință de însemnările noastre, pe cît posibil, chiar în ziua respectivă.

Acum, la încheierea trimestrului I, vom înscrie în carnetul de elev notele mediilor trimestriale, iar la unii dintre elevi, vom face pe scurt cîte o apreciere cu recomandări pentru părinți în legătură cu unele activități pe care le adresăm elevilor în perioada de vacanță”.

OANA ANDREESCU

Părinții și școala

Este vorba de Școala generală nr. 157, din cartierul Militari din București.

La sfîrșitul ședinței cu părinții din luna noiembrie (ședințe care se țin lunar cu regularitate), la stația de amplificare a școlii, **profesoara Mirela Dimitriu** își începe „lecția cu părinții” al cărei titlu foarte sugestiv era „Rămîn părinții repetenți?”.

Pentru ca părinții să nu rămînă „repetenți” este necesar să existe o strînsă colaborare între școală și părinți, colaborare ce poate fi impulsivă permanent de către comitetele de părinți.

Ce face comitetul de părinți din Școala generală nr. 157 din Capitală? A găsit întîi și întîii un colaborator dinamic și cu vocație în persoana directorului acestei școli, **profesorul Mircea Petrescu Cernea** și în comun stabilesc necesitățile și modalitatea lor de rezolvare, atît cele de ordin edu-

cativ, cît și celelalte care pot contribui la buna desfășurare a procesului de învățămînt.

De exemplu, în luna noiembrie, președintele comitetului a participat la consiliul profesoral, comunicînd problemele ridicate în ședințele cu părinții, pe clase. De asemenea, a contribuit la formarea grupelor de părinți, pe profesii, care să ajute școala în întreținerea și repararea mobilierului.

Zilnic, după-amiaza, este mobilizat cîte un părinte de serviciu la semiînternat. S-au făcut intervenții la presa centrală și la Consiliul popular al sectorului 7 pentru repararea drumului de acces către școală, problemă pe care de rezolvare. S-a luat legătură cu cîteva întreprinderi din apropiere în vederea dotării atelierelor școlii, pentru asigurarea cît mai eficientă a practicii productive a elevilor. Trimestrial, se organizează de către comitet o serbare din ale cărui fonduri, depuse în cont C.E.C., sînt satisfăcute și unele necesități de dotare ale școlii.

Comitetul de părinți contribuie și la organizarea pentru copii a unor întîlniri cu ziaristi și scriitori.

PETRU URBANKY

membre în biroul comitetului de părinți de la Școala generală nr 157 din București

Lecturi ecologice

Recent, Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic — Filiala din Timișoara — a editat culegerea „Lecturi ecologice” de **prof. Rozalia Teleagă**. Autoarea a selecționat cu grijă și meticulozitate, în capitolele: „Să facem cunoștință cu viața pe Terra”, „Zărilor de farmec pline”, „Bogata masă a naturii”, „Prietenii sau dușmanii?”, „Ce-i de făcut?” și „Pionierat în ecologia românească”, fragmente interesante și atractive din cărți aparținînd unor cunoscuți scriitori și biologi. „Lecturile ecologice” sînt deosebit de utile în predarea ecologiei, pentru formarea gândirii biologice a elevilor. Culegerea conține, de asemenea, desene, descrieri ale plantelor și animalelor ocrotite prin lege și imagini cu monumente ale naturii pe glob.

A.O.

„Studii și articole de istorie”

Societatea de științe istorice continuă să editeze publicația **Studii și articole de istorie** din care vor apărea, în 1976, două volume: volumul I (XXXII), al cărui conținut este în concordanță cu programa analitică din trimestrul I școlar, va apărea în luna iunie 1976, iar volumul II (XXXIII—XXXIV, volum dublu) legat de materia trimestrului II și III școlare, va apărea în luna decembrie 1976. Prețul ambelor volume este de 30 lei.

În paginile fiecărui volum apar lucrări de sinteză, de istoria României și istorie universală, la nivelul celor mai noi cercetări științifice, materiale de metodică cu pronunțat caracter aplicativ, avînd ca obiect, adesea, modalități de modernizare a lecției, de organizare și utilizare a cabinetului de istorie, de folosire a unor eficiente metode și procedee personale ca rezultat al unei îndelungate experiențe didactice.

Pentru profesorii care se pregătesc în vederea obținerii gradelor didactice este prevăzută o rubrică specială intitulată **Din tematica I.C.P.F.D.**, iar pentru învățători o rubrică privind predarea istoriei la clasele mici.

Diffuzarea publicației „Studii și articole de istorie” se face pe bază de abonamente prin intermediul filialelor și subfilialelor Societății de științe istorice. În localitățile unde nu există filiale sau subfiliale, cei interesați pot face abonamente direct la redacția publicației (str. Spiru Haret nr. 12, sector 7, București, tel. 13.13.29), pe baza unei fișe de comandă depunînd contravaloarea abonamentului în contul Societății de științe istorice, nr. 45.11.09.45 C.E.C. Filiala sector 6, București.

„Revista de pedagogie”

Numărul cu care „Revista de pedagogie” încheie acest an are, ca editorial, articolul „Educația patriotică în spirit revoluționar a tineretului”. Perfecționării tehnologiei didactice îi sînt consacrate șapte articole, iar învățămîntului în clasele I—IV un număr de trei studii: „Elevul — acest necunoscut”; „Despre patru noțiuni de limbă din noua programă de limba română”; „Programe școlare concise, clare, pe înțelesul tuturor”.

Revista mai cuprinde rubrica Istoria școlii și gîndirii pedagogice, iar în final, lista completă a titlurilor tuturor studiilor și articolelor publicate în cursul anului 1975.

D.R.

„Individualizarea și diferențierea în activitatea didactică“

Punem în dezbateri, în aceste pagini, unele dintre cele mai importante aspecte ale muncii didactice, și anume, procedeele și sistemele de „diferențiere“ și „individualizare“ în procesul de învățămînt. L-am rugat pe prof. univ. dr. **Vasile Bunescu**, prorector al Institutului central de perfecționare a personalului didactic, să definească acești termeni. Publicăm răspunsul pe care l-am primit, considerîndu-l drept o introducere oportună pentru ancheta din pagina de față.

Prin **diferențiere**, care este o noțiune cu o sferă mai largă decît individualizarea, înțelegem organizarea învățămîntului și chiar a procesului didactic adecvat în concordanță cu diferențierile care există în mod real între elevi. La noi în țară, diferențierea se realizează, în primul rînd, prin tipurile de licee diferite (real-umaniste, economice, sanitare, pedagogice etc.). Aceasta este o diferențiere care corespunde grupelor mari de aptitudini profesionale, dar diferențierea merge și mai jos, chiar în cadrul aceluiași tip de liceu. Bunăoară, pot fi respectate diferențele de personalitate prin așa-numitele discipline „la alegere“ pe care elevii le pot studia în raport cu interesele lor, cu preocupările, cu idealurile pe care și le propun. Diferențierea poate ajunge pînă la organizarea procesului didactic în clasă pentru că, chiar dacă există grupuri mari de elevi care dispun de aceleași aptitudini, nivelul calitativ al aptitudinilor, precum și posibilitățile de efort diferite ne obligă să ajungem la diferențieri în organizarea procesului didactic pînă la constituirea unor grupe de cinci-șase elevi. Învățarea pe grupe este una din direcțiile actuale care realizează diferențierea învățării. Dacă s-a înțeles, din acest exemplu, ce este diferențierea, poate că acum este mai ușor să definim ce este individualizarea.

Individualizarea este un mod de organizare a învățării pînă la adaptarea acesteia la individ, la particularitățile individuale. Este adevărat că, dacă pentru realizarea diferențierii am constatat mai multe direcții de realizare, pentru individualizarea procesului didactic posibilitățile nu sînt chiar atît de largi. Nu este ușor să adaptezi învățămîntul la particularitățile fiecărui elev și, totuși, această individualizare se poate realiza în cadrul lecției, în etapa stabilirii temelor de muncă independentă, a temelor pentru acasă și a altor activități (cercuri, meditații, consultații, recomandări suplimentare, de studiu recuperativ și altele) care pot fi formulate în raport cu nivelul posibilităților fiecărui elev.

SIBIU

Liceul „Octavian Goga“

Ne-am gîndit să-i ajutăm pe elevi să-și dea seama de posibilitățile reale pe care le au, alcătuiind în mod diferențiat clasele paralele ale treptei întii, în funcție de rezultatele dobîndite în gimnaziu și concretizate în mediile de absolvire a clasei a VIII-a. Am alcătuit, așadar, clase bune, clase de nivel mediu și clase mediocre. Cred că dacă am fi „amestecat“ elevi bine și slab pregătiți în fiecare clasă — deci grupe neomogene de lucru — ar fi însemnat să condamnăm, de la bun început, treapta I de liceu la plafonare, să nivelăm posibilitățile tuturor elevilor la un indice scăzut. Cred că această împărțire nu este antiștiințifică pentru că diferențele între elevi există: este vorba de grad diferit de inteligență, de pregătire anterioară diferită, de opțiuni profesionale diferite, care încep să se statornicească. (Prof. **Elvira Bobeică**, biologie, directorul liceului).

Pentru o folosire cit mai eficientă a orei de matematică, pentru toți elevii clasei, inevitabil diferenți între ei, atît din punct de vedere al capacității, deci al posibilităților, cit și al nivelului de cunoștințe, se poate lucra la două table; pe una se rezolvă exerciții și probleme de nivel mediu (pentru toți elevii clasei), pe cealaltă exerciții și probleme — referitoare la același grup de cunoștințe — cu un grad mai mare de dificultate. În acest fel, toți elevii sînt antrenați și întreaga oră este valorificată, iar elevii ambițioși, sau foarte buni, au posibilitatea să lucreze în consens cu aptitudinile și interesele lor (deseori, apar metode diferite în rezolvarea aceleiași probleme, atît de prețioase pentru stimularea creativității și gîndirii matematice).

Este bună soluția **orelor de pregătire facultativă**, elevii alegînd singuri, și de multe ori bine, în acord cu posibilitățile lor, disciplinele care îi interesează (pentru care există, desigur, asemenea ore). Nu este obligatoriu să introducem multă materie nouă, în aceste ore. Le putem utiliza întărind cunoștințele de bază (alegînd spre soluționare probleme cu grad de dificultate mai mare decît cele abordate în cadrul lecțiilor obișnuite), fără a le transforma, însă, în meditații. (Prof. **Laura Constantinescu**, matematică).

Grupurile de elevi cu care lucrăm — clasele — fiind relativ omogene, procedeele diferențiate le aplicăm mai ales

în predare. Grupelor mai bune de elevi le dau nu numai informații suplimentare; pentru acestea aleg și modalități mai complexe de lucru în cadrul orelor de biologie. În grupele mai slabe, cazurile elevilor rămași în urmă la învățatură le rezolv prin muncă individuală, în cadrul lecțiilor sau al meditațiilor. Sînt, așadar, pentru munca diferențiată pe grupe, dar și pentru individualizarea activității cu elevii din grupe.

Cercul de biologie este înființat pentru elevi care vor da examen de admitere la medicină sau facultăți înrudite, ocupîndu-se, în principal, de anatomia și fiziologia omului. Mi se pare că în treapta întii de liceu este firesc să ținem seama de opțiunile profesionale ale elevilor și să le sprijinim printr-o **activitate didactică pe echipe**, o formă a acestei activități reprezentînd-o **cercuri de specialitate**. (Prof. **Letiția Popa**, biologie).

Liceul „Gheorghe Lazăr“

Cred că fiecare profesor de liceu — mai ales cei care predau la treapta I — ar trebui să se gîndească, atunci cînd încep activitatea cu o clasă, la tot ceea ce ar fi indicat să facă pentru a-și apropia elevii, pentru a le da numai informații utile și a-i obișnui să-și însușească tehnica muncii intelectuale — individual și colective — pentru a evita eșecul școlar (cum poate un corigent să recupereze temeinic în două luni, ceea ce nu a reușit să învețe, sub controlul profesorului, nouă luni?).

Aș putea da ca exemplu un procedeu de muncă individualizată: fiecărui elev din fosta clasă specială de chimie i-am cerut să-și alcătuiască un dosar cu teste (date întregului colectiv) autocorectate și autonotăte și apoi contracorectate de profesor. În felul acesta, elevii erau obișnuiți să se autoaprecieze și să evite greșelile pe care le făceau din neatenție, sau să-și completeze cunoștințele care le lipseau.

Profesorul care se așază pe poziția minimei rezistențe va găsi întotdeauna scuze pentru rezultatele slabe ale elevilor săi — fie în efectivele mari de elevi (e adevărat că mult mai bine se poate lucra cu efective „normale“ — maximum 30 de elevi într-o clasă), fie în lipsa de pregătire anterioară a acestora. (Prof. **Livia Rusu**, chimie).

Clasele „împeștrite“, neomogene determină un nivel mai scăzut pentru toți elevii care le compun, „trăgînd în jos“ pe elevii cu posibilități mai mari și mai multe. De aceea, împărțirea elevilor, în treapta I de liceu, în

clase diferențiate prin nivel de pregătire, mi se pare bună, atît pentru munca elevilor, cit și pentru cea a profesorilor (care lucrează și cu clase bune și cu clase mai slabe). De fapt, această „așezare“ a elevilor, în clase paralele, pe limite valorice, corespunde realității (desigur, nu se poate vorbi de o împărțire ideală, dat fiind gradul de subiectivitate implicat în sistemul docimologic — fiecare profesor notînd în funcție de pregătirea și exigențele sale personale).

Un procedeu individualizat, util, în special pentru clasele bune, este munca elevului cu fișele. La lucrările de control folosesc „subiecte la alegere“. De exemplu, dezbateri de probleme teoretice ca „Personajul romantic“, sau o analiză literară a unui pastel, la prima citire. Elevii optează, pentru unul sau celălalt subiect, în funcție de capacitățile lor, presupunînd că nivelul de cunoștințe este relativ omogen. În felul acesta pot să verifice și deprimarea lor de a lucra individual, și înclinațiile lor. (Prof. **Anca Sirghie**, limba și literatura română).

În cadrul Catedrei de limbi străine a liceului s-au dezbătut trei materiale — alcătuite de colegii mei — axate pe această problemă a muncii individualizate și diferențiate cu elevii. Cred că aceste procedee ale activității noastre didactice se cer a fi întrebunțate, în mod special, în treapta I de liceu, care oferă în mai mare măsură colective de elevi eterogene (indiferent pe ce criterii se alcătuesc clasele).

În ceea ce privește obiectul **limba franceză** (și același lucru se poate afirma și despre celelalte limbi străine) diferențierea se realizează de la bun început prin existența celor două grupe: **începători și avansați**.

Metoda optimă pentru individualizarea activității cu elevii o constituie **conversația**. Chiar și cercul de specialitate noi îl denumim **Club de conversație**.

Am mare grijă să corectez riguros individual, (prin exerciții, dictări cu ritm mai lent, sau mai rapid) greșelile ortografice și ortoepice cu care elevii vin din clasele anterioare, sau pe care le fac începătorii, în anul I. (Prof. **Leonte Köver**, limbă franceză).

Liceul industrial-textil, Grupul școlar M.I.U.

Elevii treptei I de liceu sînt împărțiți în clase eterogene, componența acestora fiind, deci, cea tradițională (elevi slabi, mediocri, buni și foarte buni). În astfel de clase se poate lucra diferențiat doar cu ocazia exercițiilor cu grad diferit de dificultate. Astfel, dau clasei trei tipuri de exerciții (sau probleme), în funcție de cele trei mari nivele de cunoștințe existente în clasă. Pot spune că muncesc mult pentru formarea unei judecăți matematice a elevilor, atît în privința volumului de cunoștințe cit și a stilului de muncă sînt învățați să memoreze formule, definiții, teoreme, chiar sisteme de judecată a unor probleme). Este firesc ca în timpul predării, nivelul clasei să mă oblighe să lucrez doar cu cei mai buni elevi, puțini la număr.

Lucrul individual — în astfel de clase — se desfășoară mai mult cu elevii slabi (meditații) și cu cei foarte buni (în timpul orei sau în cercul de specialitate).

Nu trebuie să uităm că în treapta I de liceu, în liceele de specialitate cu profil industrial, pe lângă obiectele de cultură generală se predau și **obiecte de cultură tehnică**; în liceul nostru: **desen-tehnic, studiul materiilor prime, desen artistic, tehnologia generală textilă**. Această diferențiere de profil presupune și o diferențiere în activitatea practică productivă (elevii, începînd cu trimestrul II, sînt împărțiți pe **grupe specializate**), opțiunile fiind și în funcție de orientarea școlară și profesională. (Prof. **Bianca Andronache**, matematică).

Lipsa de omogenitate în pregătire (cite școli de proveniență îmi dau elevii clasei, cu atîtea niveluri de pregătire mă întîlnesc; de obicei, însă cu o singură modalitate de învățare: memorarea) îmi impune o activitate individualizată, dar numai după ce reușesc să-i obișnuiesc pe toți elevii clasei cu o învățare pe bază de judecată. Deci, mă străduiesc să-i fac pe toți să **înțeleagă** și apoi să **rețină** pentru a **putea înțelege** mai departe.

Desigur, individualizarea se realizează în funcție de nivelul lor de pregătire, cu cei foarte slabi făcînd eforturi de recuperare a cunoștințelor în timpul meditațiilor. Cred că e de la

sine înțeles că meditațiile nu se pot confunda cu consultațiile. Temele pentru acasă le dau diferențiat pe nivele de pregătire, sub forma unor exerciții și probleme cu grade de dificultate diferite; în plus, celor mai buni le dau, pentru studiu, capitole din material bibliografic suplimentar, păstrînd însă caracterul lor facultativ. (Prof. **Ruxandra Tănăsioiu**, fizică).

PIATRA NEAMȚ

Școala generală nr. 3

Consider că nu putem vorbi, în legătură cu activitatea noastră, de un învățămînt diferențiat în mod sistematic; avem, însă, preocupări de această natură, care, deși rămîn încă la nivelul unor căutări și încercări, ne pot oferi unele idei valoroase. Avînd permanent în imaginea desfășurării întregii activități didactice din școala noastră, observ că — la clasele paralele — nivelul general al pregătirii acestora este diferit de la o clasă la alta. Și nu aș putea spune dacă este vorba de nivelul activității cadrelor didactice, al elevilor sau, deopotrivă, și al unora și al altora. (Prof. **Aurel Țuglea**, profesor de istorie, director).

Individualizarea și diferențierea încep, de fapt, înainte de intrarea profesorului în clasă, încă din momentul concepției lecției. În general, eu urmăresc să transmit cunoștințele la un nivel mediu, care poate să dezavantajeze pe elevii foarte buni, dar care vine în ajutorul celor cu o pregătire mai slabă. Desigur, nu e vorba de un rabat la calitate, ci de a realiza înțelegerea lecției de către toți elevii. De la acest nivel, elevii cu rezultate foarte bune pot face pași înainte în cadrul cercurilor și prin munca individuală pe care o depun în cadrul orelor de pregătire suplimentară a elevilor.

Profesorul care își cunoaște bine clasa (și acest lucru este posibil chiar la un efectiv mai mare de elevi) știe, de cele mai multe ori, dinainte, care dintre elevi vor întîmpina greutăți, la care capitol, noțiune sau exercițiu. În timp ce predă, e necesar să se gîndească la acest lucru, să încerce să **individualizeze**, pe cit posibil (prin sondaj, conversație ș.a.) procesul de însușire a cunoștințelor.

Cum procedez, de pildă, la o lecție de consolidare a cunoștințelor? Propun pentru întreaga clasă o problemă tip. După rezolvare (sau numai încercare: de a o rezolva, în unele cazuri), vin cu alte două probleme: una cu un grad sporit de dificultate, alta cu un grad redus. Elevii care merg mai încet în asimilarea materiei o vor rezolva pe cea de-a doua. De regulă, dificultatea pe care o observ constă în imposibilitatea de a face legături cu cunoștințele de la alte materii. De exemplu, în clasă a VI-a, elevii mai slab pregătiți întîm pînă greutăți, la fizică, la capitolul „Măsurarea mărimilor fizice“, care presupune unele cunoștințe elementare în sușite în clasele IV-V, la matematică, despre sistemul metric. O dificultate constatată se cere și rezolvată.

Cu elevii deficițari la un capitol, sa altul insist mai mult, reiau și clarific cunoștințele mai vechi și aceasta nu în cadrul unei singure ore. Ora se termină și profesorul încă se gîndește la „ce metode să mai folosească“ pentru ca elevul X să țină pasul cu clasa. Să spunem, la individualizare! Eu, unul, nu sînt de acord cu grupele de nivel, ca să consider că le lezează nu numai pe elevi, ci și pe părinți. În școala noastră, însă, consider că s-ar putea ajunge la clase diferențiate după nivelul elevilor

Gheorghe Amaicii, profesor de matematică și fizică).

Individualizarea presupune dozarea cunoștințelor (în predare) și a întrebărilor (în verificare) având ca punct de plecare nivelul de pregătire al elevilor, apoi care impune cunoașterea individuală, atentă și permanentă a acestora. Începutul individualizat al elevii în general, iar cu cei care întâmpină greutăți în special, urmează drumul „de la mai ușor la mai dificil”. Există însă și o altă direcție: cînd individualizarea începe de la mai ușor și drumul invers: reîntoarcerea la elementar, pentru înțelegerea aspectelor mai complicate. În ce privește diferențierea la nivelul clasei, eu am grupat elevii în laborator astfel: cei foarte buni deoparte, cei buni de alta, iar cei cu rezultate slabe laolaltă, pentru a mă putea ocupa mai mult de ei, fără să-i deranjez pe ceilalți, care pot lucra singuri, nestingheriți. Dacă este recomandabil sau nu? Rezultatele pe care le-am obținut au fost bune. Poate peste un trimestru sau peste un an, voi prezenta altfel. (Profira Mitroi, profesoară de fizică).

Chimia apare ca obiect de învățămînt tocmai în clasa a VII-a, ceea ce constituie o primă dificultate. Este un moment în care elevii trebuie să înțeleagă termenii: terminologie, procese, scheme teoretice și reacții, probleme cu aplicabilitate practică. Conștient de acest lucru (și, firește, din cea mai bună intenție) uneori, neavînd răbdare pînă la toți elevii vor înțelege sau pînă la constatarea acestui lucru le „vin în ajutor” mai repede decît este necesar. Considerăm în ceea ce privește încrederea în posibilitățile elevului, mai avem cîte ceva de îndreptat. După cum e bine să ne mintim că interesul sau pasiunea pentru materia pe care o predăm nu există a priori, că abia urmează să le formăm. (Elena Urziceanu, profesoară de chimie).

LOIEȘTI

Școala generală nr. 21

A lucra diferențiat cu o clasă de elevi, înseamnă a ține seama de posibilitățile elevilor, de nivelul lor de cunoștințe și de a structura lecția în funcție de aceste posibilități. Experiența pe care o am la catedră mi-a dovedit că pentru a munci diferențiat cu un colectiv de elevi se impun cîteva cerințe care, în multe cazuri, nu sînt împlinite. Între acestea, aș aminti, în primul rînd, pregătirea profesorului, deoarece diferențierea presupune o competență și minuțioasă îndrumare a elevilor atît sub aspect psihopedagogic cît și de specialitate. Nu poți lucra cu o clasă de elevi, cu grupe sau cu indivizi, dacă nu stăpînești temeinic instrumentele cunoașterii, dacă nu ai la dispoziție datele privitoare la stadiile dezvoltării lor la specificul personalității și structurilor lor psihice. Or, mulți dintre noi preluăm clase cu elevi pe care nu-i cunoaștem, nici în privința conduitei lor și nici ca nivel de pregătire, și nu știm pe ce să punem accent în mod deosebit, spre a putea, în ultimă instanță, lucra cu ei diferențiat.

Clasele cu efective mari de elevi, un inconvenient pentru o activitate diferențiată; în asemenea condiții modalitatea cea mai bună o constituie activitatea pe grupe de elevi. În cadrul acestor grupe, omogene ca nivel de pregătire, promovez ca formă de lucru diferențiată, „tema la alegere”. La o lecție dau cîteva teme cu diferite grade de dificultate și fiecare grupă își alege tema în funcție de preferințe și, firește, după nivelul de pregătire. Acest lucru îmi dă posibilitatea să cunosc mai bine și grupele și elevii și, mai ales, să știu cum să lucrez cu fiecare în parte. (Prof. Veronica Daraban).

CRAIOVA

Școala generală nr. 22

Individualizarea reprezintă activitatea desfășurată cu fiecare elev în parte, după posibilitățile sale de înțelegere, și care ritmul și procedeele de lucru le învătătorului sînt impuse, de la bun început, de elev. În tratarea diferențiată, pe grupe, ritmul și procedeele didactice sînt determinate de nivelul heterogen de pregătire și de necesitatea cultivării motivației pentru rezolvarea sarcinilor și la timp a acestor sarcini. (Inv. Ioana Popescu).

Pentru o cunoaștere cît mai exactă a nivelului de pregătire al elevilor, susțin efectuarea unor lucrări de control

cu subiect unic. (Inv. Constantin Cătăneanu).

Apreciez că nu este bine ca elevii să știe că sînt slabi la învățatură și că fac parte dintr-o anumită grupă. Această selecție este bine să o cunoască numai învățătorul. (Inv. Cecilia Vulpescu).

Uneori în repartizarea copiilor pe grupe de nivel — dacă o comunicăm și părinților — întîmpinăm dificultăți, cu toate că noi dăm soluții concrete în sprijinirea copiilor. (Inv. emerită Smărăndița Ciocirlan).

Eu am procedat alt fel. Am împărțit clasa în trei grupe, după nivelul pregătirii la învățatură al elevilor, care cunosc acest lucru. Antrenînd mai des la activitate, grupa de elevi cu pregătire mai slabă o ajut să obțină rezultate bune la învățatură. Temele date elevilor, ca și sarcinile jocurilor didactice, pe care le folosesc frecvent în activitatea în completare, la clasa I, sînt și ele individualizate, permițînd fiecărui elev să le rezolve. (Inv. Sevastiana Ioniță).

Este important nu numai să dai teme și sarcini diferențiate, dar să verifici sistematic și modul de realizare a sarcinilor date elevilor. Această verificare îți permite să constăți cît de exactă este aprecierea pe care ai făcut-o asupra elevului și să intervii imediat cînd constăți nereguli. Pe elevii care nu și-au făcut tema îi urmăresc și îi ajut permanent și după lecții. (Inv. Cecilia Vulpescu).

În manuale ar fi bine să existe exerciții de diferite grade de dificultate, grupate pentru a facilita munca învățătorului, în condițiile în care lucrează cu grupe de elevi la clase cu efective mari. (Inv. emerită Maria Cringoiu).

În clasă lucrez la nivel mediu, pentru ca fiecare elev să înțeleagă conținutul lecției. Le dau apoi sarcini diferențiate pe grupuri și individual. Exemplu: la adunarea și scăderea cu trecere peste 10, pentru însușirea tehnicii de lucru. La orele de consultații lucrez mai mult cu elevii mai slab pregătiți. (Inv. Elena Nerezmou).

Lucrez diferențiat și individual, dar pierd mult timp cu grupul elevilor slabi la învățatură. În acest grup sînt doi elevi sub „linia de plutire”; unul dintre ei era în aceeași situație anul trecut, în clasa I, și cu toate că am lucrat și vara cu el, nu a reușit, pînă în prezent, decît să facă adunări și scăderi pînă la 10 cu ajutorul numărătoareii, să recunoască literele. De aceea, consider că este necesar să se facă o verificare mai judicioasă la înscrierea copilului și șase ani în clasa I și să se facă clase diferențiate. (Inv. Elisabeta Surin).

Caut să nu mențin mult timp pe elevii în grupa în care i-am repartizat inițial. Urmăresc tot timpul progresele pe care le fac și le cer mereu mai mult efort. (Inv. Constantin Cătăneanu).

Deși sînt cazuri izolate, există și unii elevi care nu manifestă interes deosebit pentru învățatură. Cu aceștia, este necesar să ai mult tact pedagogic, să discuți permanent, să-i atragi prin sarcinile pe care le dai și să-i apreciezi pentru fiecare progres. (Inv. Cecilia Vulpescu).

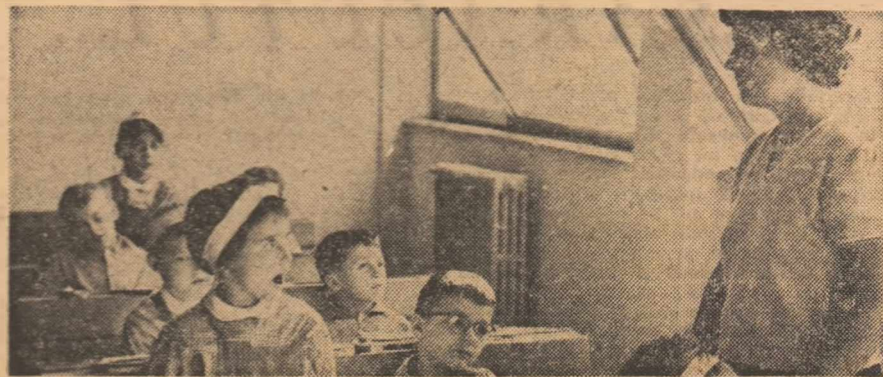
CONSTANȚA

Liceul pedagogic

La întrebarea pusă de redacție, „dacă elevilor Liceului pedagogic, în condițiile în care am aplica diferențierea pe nivele de învățatură (buni, mijlocii și slabi), le-am comunica criteriul împărțirii pe grupe”, vă răspund că în mod categoric e necesar să se comunice situația în grupe a fiecărui elev.

Cred că mult mai important decît faptul de a le comunica criteriul grupărilor este cum le comunicăm: distribuiți astfel, ca o modalitate de ierarhizare?, ca un mijloc de „punere la colț” a celor slabi? ca o atitudine sancționată a educatorului față de posibilitățile elevului? Ar fi o mare greșală dacă s-ar proceda așa! Împărțirea pe „grupe de nivel” cred că nici nu se poate face de către educator, ci de către elevi, în virtutea necesităților și opțiunilor lor de pregătire.

Colectivul didactic al liceului nostru — cadre cu bună pregătire pedagogică — lucrează și experimentează continuu în condiții de activitate didactică individualizată și diferențiată, în mod deosebit în școala primară de aplicații, atît pentru a asigura buna pregătire a elevilor acestei școli, cît și pentru însușirea temeinică a principiilor și

metodelor de învățămînt de către elevii și elevii Liceului pedagogic.

Cu bune rezultate colegii noștri și elevii Liceului pedagogic folosesc „fișele de individualizare”, concepute și introduse în Elveția de profesorul R. Dottrens: fișe de recuperare, fișe de dezvoltare, fișe de exerciții și fișe de autoinstruire.

Ajutîndu-i pe toți elevii, chiar din perioada de școlarizare primară, să parcurgă cu succes întreaga materie prevăzută de programele școlare, lucrul cu fișele a intrat atît de mult în activitatea curentă a micilor elevi, încît ei înșiși ne cer să le dăm, la cît mai multe ore de curs, fișele individualizate pe grade de performanță.

Elevii liceului lucrează individual pe cîte un „caiet de muncă independentă”, introdus la discipline de bază ale pregătirii lor, cum sînt: 1. română, pedagogia, psihologia ș.a., avînd posibilitatea să-și desfășoare activitatea pe baza temei la alegere și a bibliografiei selective.

Sînt incredințată că absolvenții liceului nostru — educatoarele, învățătoarele și învățătorii — își însușesc nu numai tehnica muncii individualizate și diferențiate cu viitorii lor elevi, dar și convingerea că muncind în acest fel la catedră, vor putea obține rezultatele care se cer învățămîntului zilelor noastre. (Prof. Viorica Dinescu director adjunct).

PITEȘTI

Liceul „Zinca Golescu”

Pornind de la convingerea că învățămîntul diferențiat este un mijloc important de ridicare a randamentului școlar, ne-am propus — prin planul general de muncă al școlii — să realizăm această diferențiere după nivelul de pregătire al elevilor: bune, mijlocii, slabe. Diferențierea constituie, în primul rînd, unul dintre criteriile de grupare a elevilor pe clase. Avem o bogată experiență privind activitatea cu clase omogene.

La începutul anului am cerut profesorilor să sondeze cunoștințele elevilor prin lucrări de control care să reflecte nivelul de pregătire a elevilor.

ÎN LOC DE CONCLUZII

Parcurend ideile, experiența, și punctele de vedere exprimate de colegii noștri, care au fost consultați în cadrul dezbaterii-anchetă organizate de redacție, menționăm că individualizarea și diferențierea activității didactice — practică valoroasă a școlii noastre — constituie un larg teren de precizări teoretice. În principal, metodice, dar și de acțiune, o sarcină esențială a fiecărui cadru didactic și, totodată, un mijloc de a rezolva cerințele de dezvoltare particulară a fiecărui elev în ansamblul pregătirii generațiilor școlare.

Învățămîntul individual aparține trecutului, școlarizarea colectivă la nivelul totalității fiecărui contingent școlar este o realitate prezentă; în cadrul acestui învățămînt colectiv — cu elevii grupați pe clase, pe echipe și alte forme colective de activitate — individualizarea și diferențierea se pot realiza fie pe noi structuri de organizare („școală fără clase”, planul Dalton, sistemul Winnetka), fie pe actualele structuri („fișele Dottrens”, „lucrul în grup”, clasele paralele omogene, grupe de nivel omogene sau eterogene ș.a.).

Fiecare sistem de individualizare și de diferențiere are calități de necontestat, dar, în același timp, și unele inconveniente. Astfel, organizarea la anul I de liceu a claselor paralele pe baza nivelului rezultatelor la învățatură ale elevilor din ultima clasă a gimnaziului, ia în considerare doar cantitatea de cunoștințe și, eventual, nivelul de inteligență a acestora; dar nu vom avea niciodată garanția că am putut lua în considerare și calitatea cunoștințelor, capacitatea de operaționalizare cu cunoștințele, flexibilitatea gîndirii, nivelul creativității, interesele și, mai ales, motivațiile elevilor.

Aceeași critică — atenuată însă de buna cunoaștere de către profesor a elevilor săi — se poate adresa și organizării „grupelor de nivel” și a altor forme de diferențiere sau de individualizare a muncii didactice, fapt care însă nu ridică obstacole de netrecut, ci impune doar o cît mai atentă adevărate a activității fiecărui educator la condițiile specifice ale fiecărei clase, ale fiecărui elev și ale fiecărei lecții sau capitol de cunoștințe.

Dezbateri -anchetă realizată de Violeta Apostol, Valeria Baci, Octavian Buzescu, Dragomir Magdin, Monica Robea și Costin Ștefănescu.

★

În numărul viitor vom publica o dezbateri cu tema „Locul mijloacelor de învățămînt în activitatea didactică”. Invităm cadrele didactice care vor să participe la această dezbateri să ne trimită punctele de vedere pe care le susțin, îndeosebi cu privire la folosirea cît mai activă a acestor mijloace, pînă cel mai tîrziu sîmbătă, 5 ianuarie 1976.

„SĂRĂCUTUL”

Colele trei facsimile din numărul precedent al revistei noastre — care, așa cum ne scrie învățătoarea Elena V. Rodina de la Școala generală din comuna Bălan, jud. Sălaj, puteau fi intitulate nu „Sărăcutul”, ci „Indescifrabilul” — ne-au adus în redacție, scrisorile mai multor colegi pe care, din lipsă de spațiu, le sintetizăm în câteva dintre aprecierile pe care ni le-au comunicat.

În primul rând, se desprinde acceptarea aproape generală a ideii că rezultatele și notele la învățură ale elevilor sint, în egală măsură, și rezultate și note ale muncii depuse de învățători și profesori.

Subscriem aprecierii profesorului Ioan Horga de la Școala specială ajutoare din com. Vărădia, jud. Arad că aceste cazuri izolate nu caracterizează învățămîntul nostru, dar din moment ce ele există, e necesar să constituie pentru noi un prilej de reflectare și măsuri, precum și de a asigura elevilor întregul devotament și încreața noastră stăruință responsabilă.

Nota pusă de lucrări elevilor — ne scrie învățătorul Vasile Trif de la Școala generală din com. Dințești, jud. Bacău — este a învățătorului lor. Acesta merită nota ce trebuie trecută la rubrica „conștiință profesională”. El s-a mulțumit să lucreze cu elevii buni și foarte buni, a neglijat „tratarea diferențiată” și iată rezultatele.

În legătură cu nivelul de pregătire a elevilor, învățătoarea Elena Mănescu, de la Școala generală din com. Sovarna, jud. Mehedinți, consideră că este necesară o mult mai atentă cunoaștere a performanțelor școlare la încheierea ciclului primar.

Notele puse unor astfel de lucrări — cum sint cele prezentate în facsimil, — apreciază îndreptățit profesorul Pavel Orosan de la Școala generală din com. Sînpaul, jud. Mureș — au doar rolul de a-l orienta pe profesor. Aceste note nu pot fi trecute în catalog, deoarece ele însumează rezultatul activității comune a elevilor și a învățătorilor. Dacă lucrarea de control „Sărăcutul” ar fi fost efectuată după ce profesoara E. A. a parcurs cu elevii ei o bună parte din trimestrul I, în această situație notele ar fi oglindit și activitatea profesoarei E. A. Același punct de vedere aparține și profesoarei Georgeta Seutaru de la Liceul de muzică și arte plastice „Octav Băncilă” din Iași.

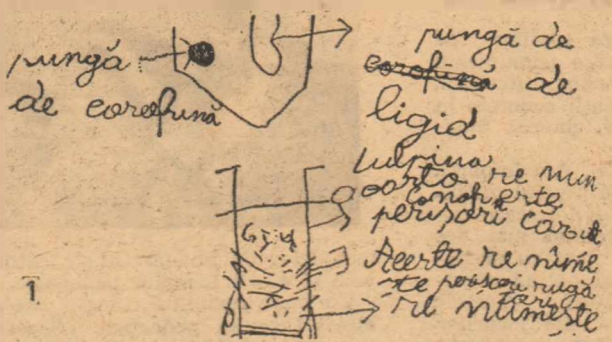
Lucrările altor trei elevi sint considerate de profesorul Dumitru Lupașcu, directorul Liceului real-umanist din Baia de Arieș, jud. Alba, ca un exemplu de „promovare fără cunoștințe, în loc de asigurarea cunoștințelor pentru promovare”.

Profesorul Petri Ovidiu de la Școala generală din com. Nimieș, jud. Bistrița-Năsăud scrie că este inadmisibil să mai întâlnim asemenea „cazuri” ca cele semnalate în revista „Tribuna școlii” și că în fața unor astfel de situații, profesorilor de limba română le revine, în primul rând, sarcina de a consolida mai departe, la fiecare elev, pe baza cunoștințelor din clasele I-IV, noi cunoștințe, pornind de la nivelul real al elevilor lor.

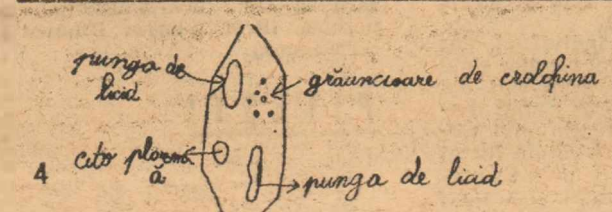
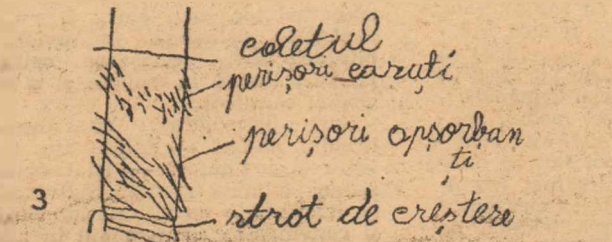
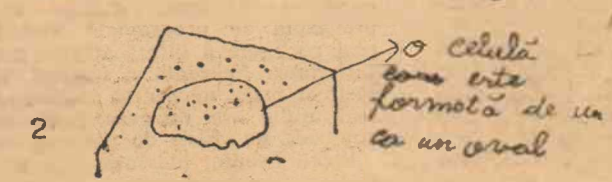
Noi — ne scrie profesorul V. Ghizdavu de la Liceul „Ion Minulescu” din Slatina, jud. Olt — nu avem dreptul de a pedepsi cu notă în catalog pe elevii pentru ceea ce nu au făcut suficient de bine învățării. Corectarea acestor lucrări să constituie un prilej de cunoaștere a elevilor pentru a ști de unde începem și cum să lucrăm cu fiecare în parte. Sarcina noastră nu este de a da vina pe învățătorii care i-au pregătit slab pe cei trei elevi, ci de a face totul pentru ridicarea cât mai grabnică a nivelului de pregătire a școlărilor rămași în urmă.

Profesorul Ștefan Fătulescu de la Liceul de mecanică

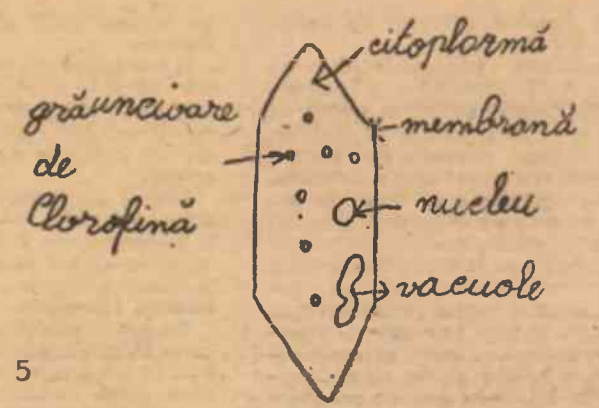
nr. 21 din București sugerează reluarea în experiment a învățării separate a cititului și apoi a scrisului, precum și cercetarea comparată a unei lucrări de control scrise.

douăzeci a rădăcină tinere și razele din el este formata sa

aceste lucrare povestită de elev și înregistrată pe bandă magnetică.

Ideea muncii stăruitoare cu fiecare elev, depusă de fiecare cadru didactic, indiferent de ciclul de învățămînt, este reluată și de Olgața Dîrdără și Volița Dîrdără, învățătoari la Școala generală Oșești din județul Vaslui, care se referă la experiența proprie. Dăm ca exemplu — ne scriu cei doi învățătoari — pe elevul R. N., dintr-o clasă a IV-a, care la învățură este un elev fruntaș, dînd răspunsuri corecte și complete. Cu toate acestea, tema scrisă de el, acasă, lăsa de dorit. Din această cauză și din dorința ca și el să aibă tema corectă și îngrijit scrisă, după sfîrșitul orelor, mai lucrăm cu el în școală pentru a-și face temele, deși familia i-a creat condiții bune de învățat.

În scrisoarea sa, profesorul de biologie-chimie Ionică Sava, de la Școala generală din comuna Cîndești, județul Yrancea, ne expune punctul său de vedere — la care auzăm — adresînd, în același timp, pentru rezultatele obținute cele mai calde felicitări profesorului Ionică Sava și colectivului didactic al școlii generale care depun eforturi să lucreze la nivelul sarcinilor actuale ale învățămîntului nostru. Cităm din scrisoare :

„Rezultatele unei munci susținute cu elevii slabi nu sint imediate. Elevilor rămași în urmă nu le poți cere totul dintr-o dată. Întîi urmărești să-i aduci la zi, apoi mergi cu ei mai departe. Citodată râmii surprins cu cită ușurință își ajung colegii, unii copii etichetați drept „proști”. Prestigiul lor în clasă crește și ei caută să și-l mențină ; este poate și o revenire la sentimentul propriei demnități. Sint cazuri cînd, cu toată strădania, nu reușești mare lucru și ești tentat să crezi că nu se poate, dar dacă te analizezi mai bine vezi că tot de la tine pornește răul : n-ai muncit îndeajuns cu elevul acela sau n-ai știut cum să procedezi cu el. Nu trebuie să ne mulțumim niciodată cu ce am făcut și nici să ne lamentăm că n-au muncit alții înaintea noastră, deci noi n-avem nici o vină. Dacă elevii vin în clasă a V-a, așa cum mai vin unii dintre ei, noi trebuie să reparăm și să facem ce nu s-a făcut ; nu există altă soluție”.

Într-adevăr, adăugăm noi, profesorul Ionică Sava a și arătat cum poate fi tradusă în viață această soluție. Publicăm alăturat, în facsimil, fragmente din cinci lucrări de control date succesiv, la scurte intervale, în cadrul acestui trimestru, elevului S. A., din clasa a V-a, care înfățișează progresele elevului, treptate evidente și convingătoare, atestare a muncii individualizate și pline de dăruire, depuse de profesorul său de la Școala generală din Cîndești.

VIOLETA APOSTOL

Organizația pionierilor, școală a educației patriotice-revoluționare a copiilor

(Urmare din pagina 1)

Consiliile și comandamentele pionierești, comandanții-instructori, toți care răspundem de pregătirea pentru muncă și viață a pionierilor și școlărilor, trebuie să acționăm cu exigență sporită pentru intensificarea procesului de educație comunistă a celor mai tinere generații, pentru aplicarea în viață a „Codului etic al pionierului” învîrșit din principiile și normele vieții și muncii comunistilor, adoptate de cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Cu sprijinul și cu participarea tuturor cadrelor didactice, este necesar să asigurăm în cadrul Organizației pionierilor educarea copiilor în spiritul internaționalismului socialist, al prieteniei cu copiii din țările socialiste, din întreaga lume, sub semnul păcii și înțelegerii între popoare, al sentimentului solidarității cu lupta popoarelor pentru libertate și independență națională, pentru progres social. Activitățile desfășurate de școală și Organizația pionierilor trebuie să contribuie, de asemenea, în mai mare măsură, la formarea concepției științifice, materialist-dialectice despre lume și viață, la combaterea concepțiilor mistice, înapoiate.

Perfecționarea pe mai departe a activităților desfășurate în cadrul unităților și detașamentelor pionierești impune diferențierea și gradarea mai accentuată a muncii educative, în funcție de vîrsta copiilor, fapt care necesită în primul rînd o mai temeinică pregătire politică a tuturor comandanților-instructori, o adevărată mai accentuată a muncii acestora la cerințele complexe ale muncii educative cu copiii. Creșterea rolului pionierilor în conceperea, organizarea și desfășurarea propriilor activități, antrenarea lor la munca de

conducere a întregii vieți pionierești necesită din partea comandanților-instructori sprijinirea mai susținută a activității comandamentelor pionierești, o preocupare permanentă pentru formarea și creșterea activului pionieresc. Comandanților-instructori le revine sarcina de a se preocupa de imbogățirea conținutului politico-educativ al vieții pionierești, de a asigura diferențierea și diversificarea activității, de a promova în rîndurile copiilor spiritul de răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin. Apreciind contribuția comandanților-instructori în îndrumarea activității pionierești, considerăm că este necesară sporirea pe mai departe a preocupărilor și inițiativelor acestora pentru a fi mereu exemple în munca instructiv-educativă, manifestînd receptivitate la nou, promovînd metode moderne de predare și de educație.

Este, de asemenea, necesar ca sub conducerea organizațiilor de partid să se dezvolte pe mai departe conlucrarea unităților și detașamentelor pionierești, a întregii organizații a pionierilor cu organizațiile Uniunii Tineretului Comunist. Pregătirea pionierilor pentru a deveni membri ai Uniunii Tineretului Comunist, asigurarea continuității muncii politico-educative de la pionierie la U.T.C. trebuie să constituie preocupări permanente ale tuturor consiliilor și comandamentelor pionierești, ale tuturor cadrelor care muncesc cu pionierii.

Transpunerea în viață a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul forumului tineretului reprezintă sarcini de cea mai mare importanță, de realizarea cărora depinde accentuarea pe mai departe a caracterului politic-revoluționar al Organizației pionierilor, sporirea contribuției acesteia la formarea personalității și conștiinței comuniste a tinerii generații.

Un dicționar scris și pentru dumnea voastră, tovarășe profesor!

(Urmare din pagina 1)

Lumea modernă nu este încărcată de tehnicitate și de știință numai în cercurile specialiștilor, numai în instituții de cercetare, în universități, în fabrici și în uzine. Termenii noi, cu deosebire cei din tehnică și din știință, nu circulă numai în această zonă, ci pătrund peste tot, pe căile cele mai diverse și își afirmă prezența în vorbirea cotidiană. Acum 20—30 de ani, termenii de ecologie, de exemplu, erau apanajul aproape exclusiv al cunoscătorilor acestei noi ramuri a științei, astăzi pot fi auziți în conversația celor mai modeste cetățeni. E un fapt, constatat și statistic, deci ușor de ilustrat, că vocabularul limbii române contemporane este din ce în ce mai insistent influențat de vocabularul tehnicii și al științelor. E în același timp ușor de văzut că între utilizarea termenilor noi amintiți și înțelegerea lor exactă se strecoară adesea multe și mari imprecizuni, cu deosebire la copiii și tinerii din școli.

Profesorul de altă specialitate decît limba română rămîne uneori neplăcut surprins de ezitățile sau erorile de vocabular ale elevilor lui și reacționează spontan, criticînd modul în care se predă disciplina socotită responsabilă de acest fapt, limba română. Are el dreptate ? Este numai profesorul de limba română răspunzător de aceasta ? Nu cumva se întîmplă aici un fenomen mult mai complex ? Nu cumva întîlnirea elevului cu termenii noi a fost prea brutală, iar profesorul de specialitate a neglijat acest aspect ? După o destul de lungă experiență didactică, înclin să cred că așa stau lucrurile. Și nu este atunci normal ca orice profesor, indiferent de disciplina pe care o predă, să se considere obligat ca atunci cînd spune

un cuvînt nou elevilor lui să-l și explice ? Iar ca să-l explice, pornind de la ce poate însemna în genere acel cuvînt, nu trebuie să se consulte cu un dicționar ca cel explicativ ?

Desigur, profesorul de matematică, de botanică, de fizică, de chimie, de tehnologie etc. știe foarte bine cum se întrebuințează termenii specialității sale, dar problema este alta : să învețe pe elevii săi cît mai repede să-i utilizeze corect în perfectă cunoștință de cauză. Să nu uităm că în timpul studiilor elevii noștri sint supuși unei adevărate avalanșe de foarte variate și foarte complicate cuvinte noi. Orice profesor bun simte acest lucru și intervine, ajută, precizează, corectează. Întrebarea este cum o face, pe ce se întemeiază el însuși cînd vrea ca elevul să priceapă cît mai limpede termenii unei discipline sau ai alteia. Intuiția, utilă fără îndoială, este totuși insuficientă, căci ea însăși are nevoie de control, iar acesta este dicționarul.

După părerea noastră — o spunem ca profesori — cine dorește să facă într-adevăr pe alții să înțeleagă bine cuvintele și noțiunile, trebuie să se confrunte în permanență cu un bun dicționar, fie și numai pentru a vedea dacă ceea ce va spune nu se va asocia altfel decît dorește el în mintea elevilor săi.

Noi am făcut Dicționarul explicativ al limbii române și cu acest scop : să servească la cultivarea limbii naționale în școală și să sprijine frontul tuturor profesorilor care iubesc și respectă limba română și sint uniți prin convingerea că succesele tinerilor în viitorul cincinal și în altele care vor urma depind și de buna înțelegere și folosire a limbii naționale în întreaga lor muncă.

Verificarea și aprecierea nivelului de pregătire a elevilor (Bibliografie selectivă)

CĂRȚI

MUSTER DUMITRU, Verificarea progresului școlar prin teste docimologice. Contribuție la modernizarea examenelor. București, E.D.P., 1970, 120 p.
 MUSTER DUMITRU, HAZGAN ARISTIDE și POPESCU PELAGHIA, Metodologia examinării și notării elevilor. București, E.D.P., 1969, 132 p.
 PANDELLARO NAZARENO, Școala medie și problemele ei didactice. București, E.D.P., 1972, p. 178-196.
 PAVELCU VASILE, Principii de docimologie. Introducere în știința examinării. București, E.D.P., 1968, 164 p.

STUDII ȘI ARTICOLE DIN CĂRȚI ȘI REVISTE

ALEXANDRESCU V. și LIPOVANU E., O metodă de evaluare a nivelului de pregătire a elevilor la matematică. Revista de pedagogie, 23, nr. 5, mai 1974, p. 44-53.
 ALIAN TRANDAFIR, Criterii uniforme de notare a elevilor. Revista de pedagogie, 16, nr. 6, iunie 1967, p. 85-89.
 BEJENARU MIHAI, Aspectul conflictual al aprecierii și notării elevilor. Revista de pedagogie, 18, nr. 11, noiembrie 1969, p. 98-102.
 BEJENARU PETRE și BEJENARU LUCA, Utilizarea testelor docimologice în liceu. Revista de pedagogie, 21, nr. 12, decembrie 1972, p. 81-85.
 BLIDEANU EUGEN, Verificarea dezvoltării. „Tribuna școlii”, 4, nr. 139, 13 aprilie 1975, p. 7.
 CALIMAN TIBERIU, Evaluarea rezultatelor instruirii problematizate printr-un test neverbal de inteligență generală. Revista de pedagogie, 23, nr. 3, martie 1974, p. 62-69.
 CALUGĂRIȚA GHEORGHE, Examenul — dialog între examinator și examinat. Revista de pedagogie, 18, nr. 11, noiembrie 1969, p. 77-79.
 CĂSERIU CEZAR, Evaluarea randamentului elevilor la științele biologice. Revista de pedagogie, 23, nr. 5, mai 1974, p. 59-63.
 CSÖGÖR E., FĂRCAȘ D. și NICOLA I., Stilul obiectiv de notare. Revista de pedagogie, 16, nr. 6, iunie 1967, p. 79-82.
 DOBRE ION, Testul — metodă de verificare a cunoștințelor. Revista de pedagogie, 23, nr. 9, septembrie 1974, p. 41-44.
 ENESCU N.C., Obiectivitatea aprecierii cunoștințelor elevilor la lucrările scrise. Revista de pedagogie, 16, nr. 6, iunie 1967, p. 82-85.
 FETESCU VASILE, Reacția afectivă a elevilor față de note. Revista de pedagogie, 16, nr. 10, octombrie 1967, p. 51-58.
 FEY LÁSZLÓ și FEY ISTVÁN, Sistemul de notare și evaluarea cunoștințelor. Revista de pedagogie, 23, nr. 7-8, iulie-august 1974, p. 90-98.
 ILIESCU VASILE, Reacția afectivă a

elevilor față de note. Revista de pedagogie, 16, nr. 10, octombrie 1967, p. 51-58.
 MARINESCU INNA, Verificare prin cartele perforate. „Tribuna școlii”, 3, nr. 111, 29 septembrie 1973, p. 8.
 MELINESCU CECILIA, Nota — cumul de semnificații și implicații. Revista de pedagogie, 23, nr. 9, septembrie 1974, p. 39-41.
 MIRESCU TUDOREL și CARABOGDAN ANTONINA, Evaluarea asimilării și aplicării cunoștințelor prin problematizare. Revista de pedagogie, 23, nr. 7-8, iulie-august 1974, p. 73-82.
 NEGULESCU ANA GABRIELA, Posibilitățile de ameliorare a sistemului de apreciere școlară. Revista de pedagogie, 21, nr. 7, iulie 1972, p. 33-37.
 NEMETH EVA, Verificarea cunoștințelor cu ajutorul fișelor de control. Revista de pedagogie, 24, nr. 4, aprilie 1975, p. 26-27.
 NICOLESCU NADIA, Notarea stimulativă. „Tribuna școlii”, 2, nr. 74, 16 decembrie 1972, p. 13.
 OROS VASILE, Cu privire la pregătirea docimologică a viitoarelor cadre didactice.

O acțiune eficientă

La București a avut loc, în aceste zile, un schimb de experiență cu directorii caselor județene ale corpului didactic și președinții sindicatelor din învățământ, organizat de Ministerul Educației și Învățământului și de Uniunea Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură.

În programul acestei acțiuni au fost incluse referate ale unora dintre directorii caselor corpului didactic, expuneri ale unor cadre didactice universitare și din cercetarea pedagogică.

În ultima zi a acestei acțiuni, tovarășa prof. Maria Stănescu, adjunct al ministrului educației și învățământului, a vorbit participanților despre „Direcțiile de perfecționare a învățământului din România. Sarcinile caselor corpului didactic în realizarea obiectivelor stabilite de partid în fața școlii”.

Prof. Constantin Stăiculescu, vicepreședinte al Comitetului Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură, și I. Rizescu, director adjunct în Ministerul Educației și Învățământului, au făcut o expunere privind „Contribuția caselor corpului didactic la perfecționarea educatoarelor, învățătorilor și profesorilor și ridicarea nivelului activității instructiv-educative din școli”.

M. DRAGOMIR

Revista de pedagogie, 19, nr. 2, februarie 1970, p. 78-87.

PETEANU MIHAI, Evaluarea obiectivă a randamentului școlar prin teste pedagogice. „Tribuna școlii”, 3, nr. 97, 26 mai 1973, p. 3.

PETRESCU I., „Cinci”. „Tribuna școlii”, 4, nr. 129, 2 februarie 1974, p. 9.

POPESCU PELAGHIA, Încercări de îmbunătățire a sistemului de notare. Revista de pedagogie, 22, nr. 5, 5 mai 1973, p. 75-79.

POPESCU POMPILIU, Notarea cunoștințelor și aprecierea aptitudinilor. „Tribuna școlii”, 3, nr. 98, 2 iunie 1973, p. 12.

PREDĂ CONSTANTIN, Experimentarea unui procedeu de verificare a cunoștințelor. Revista de pedagogie, 18, nr. 11, noiembrie 1969, p. 36-42.

RADU ION T. și STATE LUMINIȚA, Evaluarea rezultatelor învățământului general. Revista de pedagogie, 22, nr. 5, mai 1973, p. 60-67.

RIMER D., Prelucrarea statistică a datelor examenelor. Revista de pedagogie, 18, nr. 11, noiembrie 1969, p. 94-96.

SELAGEA S., Nota din catalog. „Tribuna școlii”, 3, nr. 107, 1 septembrie 1973, p. 12.

SIMIONESCU TEODORA, Notarea elevilor în spiritul învățământului formativ. „Tribuna școlii”, 5, nr. 154, 19 aprilie 1975, p. 7.

În revista „Tribuna școlii” s-au publicat articole cu această tematică în numerele 74, 97, 98, 107, 108, 111, 123, 129, 139, 154.

Bibliografie întocmită de STEFAN LŪRINCZ

Ziua metodică a directorilor de școli

Inspectoratul școlar județean Dolj și Casa corpului didactic au organizat, la 28 noiembrie a. c., pentru directorii școlilor generale din județ — clasele I-VIII — o zi metodică cu tema „Organizarea, planificarea și controlul îndeplinirii obligațiilor școlare”. Acțiunea, condusă de inspectorii școlari, s-a desfășurat la școlile generale nr. 11 din Craiova, din Calafat, Bratovoști și Segarcea și la liceele din Băilești și Filiași. Directorii școlilor generale din Craiova și din comunele județului le-a fost prezentată o informare, pe tema anunțată, de către directorii școlilor gazde. În continuare, participanții au consultat planurile generale de muncă, de îndrumare și control, caietele de asistență ale directorilor și alte instrumente de planificare și evidență, au cunoscut modalitățile de valorificare a asistențelor la ore, activitatea consiliilor profesionale din școli etc., au asistat la lecții și la alte activități instructiv-educative și au participat la dezbateri cu caracter de schimb de experiență privind organizarea muncii în școală și controlul îndeplinirii sarcinilor, pentru asigurarea ridicării nivelului calitativ al învățământului.

V. A.

Cursuri și sesiuni de examene pentru cadrele didactice

În anul universitar 1975-1976, Institutul central de perfecționare a personalului didactic din București și filialele sale din Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Iași și Timișoara organizează acțiuni de perfecționare și de acordare a gradelor didactice pentru personalul didactic de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și liceal (disciplinele de cultură generală) astfel:

1. Cursuri de perfecționare, cu frecvență, în vacanțe.
2. Cursuri de perfecționare, eșalonate pe 21 săptămâni, programate dimineața și după-amiaza în funcție de orarul cursurilor la sediul I.C.P.P.D. și filialelor acestuia.
3. Cursuri de perfecționare cu frecvență zilnică pentru directorii de școli generale și licee, profesorii diriginți și personalul didactic din școlile ajutoare.
4. Consultații zilnice, pe specialități, la cadrele I.C.P.P.D. și filialele acestuia.
5. Inspecții speciale, recenzări de lucrări pentru acordarea gradului didactic I candidaților înscriși în anul 1974, examene pentru definitivarea în învățământ și acordarea gradelor didactice II și I.

lialele acestuia, în conformitate cu repartizarea județelor și specialităților pe filiale).

22-30 decembrie 1975 și 3-10 ianuarie 1976 — se vor desfășura cursurile de perfecționare (etapa I) la toate specialitățile.

6-11 ianuarie 1976 — se va desfășura sesiunea de examen pentru definitivarea în învățământ a educatoarelor din grădinițele sezoniere (sesiunea anului școlar 1974-1975).

Activități în vacanța de primăvară.

5-14 aprilie 1976 — cursuri de pregătire pentru examenul de acordarea gradului didactic II cadrelor didactice din învățământul de cultură generală (la I.C.P.P.D. București și filialele acestuia, în conformitate cu repartizarea județelor și specialităților pe filiale).

5-18 aprilie 1976 — se va desfășura etapa a II-a a cursurilor de perfecționare începute în vacanța de iarnă, excepție făcând cursul de perfecționare pentru profesorii de educație fizică, care se desfășoară integral în perioada 5-21 aprilie 1976.

Activități în vacanța de vară

Cursuri de perfecționare de 21 de zile, organizate de I.C.P.P.D. București și filiale, la date ce se vor comunica ulterior, astfel:

- la București, specialitățile: geografie, fizică, chimie;

- la Constanța, specialitățile: istorie, biologie, matematică;

- la Cluj-Napoca, specialitățile: I. franceză, I. engleză, ed. fizică, muzică, desen;

- la Brașov, în perioada 8-30 iulie 1976 se vor desfășura cursurile centrale de perfecționare pentru profesorii de limbi moderne (I. franceză, I. engleză, I. rusă, I. germană).

Tot în vacanța de vară vor avea loc și sesiunile de examene, după cum urmează:

1-4 iulie 1976, examenul pentru acordarea gradului didactic I (pentru candidații înscriși în anul 1974).

5-10 iulie 1976, examenul pentru acordarea gradului didactic II.

26 august — 2 septembrie 1976, examenul pentru definitivarea în învățământ.

Participarea la cursuri și examene se face conform programării detaliate comunicate de I.C.P.P.D. și filialele inspectoratelor școlare.

Alte acțiuni de perfecționare și acordare a gradelor didactice în anul școlar 1975-1976 (chiar dacă au fost comunicate anterior) nu se vor mai organiza.

LEGISLAȚIE ȘCOLARĂ

Concediul de odihnă

Printr-o instrucțiune referitoare la concediul de odihnă al personalului didactic din învățământul de toate gradele, pentru aplicarea Legii nr. 26/1967, aprobate prin Ordinul ministrului educației și învățământului nr. 330/1968, concediul de odihnă al cadrelor didactice se efectuează, de regulă, în timpul vacanței școlare de vară (iulie-august).

Programarea concediului de odihnă se face de către conducerea instituției, de acord cu organul sindical din unitate, aducându-se la cunoștința personalului didactic înainte de a se încheia activitatea didactică.

Concediile de odihnă se eșalonează în funcție de sarcinile ce revin fiecărui cadru didactic, astfel încât să nu fie stinjenită activitatea școlară și ținându-se totodată seama și de interesele celor în cauză.

Personalul didactic care nu a putut efectua integral concediul de odihnă în timpul vacanței școlare de vară, fiind necesară prezența sa în școală pentru asigurarea bunei desfășurări a lucrărilor de încheiere a anului școlar, sau pentru activități de vară ori în vederea pregătirii deschiderii anului școlar, își va putea efectua restul zilelor de concediu, în timpul cât se întrerupe activitatea de predare la clasă — adică în vacanța de iarnă sau de primăvară.

Fracționarea concediului de odihnă este permisă de legislația muncii (art. 126 Codul muncii), atunci când interesele serviciului o cer sau la solicitarea celui în cauză — dacă permit interesele serviciului — cu condiția ca una din fracțiuni să fie de cel puțin 15 zile.

Este necesar să se rețină că fracționarea concediului de odihnă este permisă numai în cazuri justificate, regula fiind aceea de a se efectua într-o singură etapă care — în cazul cadrelor didactice — este vacanța de vară.

Deci partea din concediul de odihnă care nu a putut fi efectuată în timpul vacanței de vară va putea fi acordată în celelalte vacanțe.

În ce privește indemnizația de concediu, ea trebuie să fie plătită în raport cu concediul efectuat și nu într-o singură tranșă, indiferent de efectuarea lui practică. Dacă efectuarea concediului se face fracționat, indemnizația se calculează pe numărul de zile lucrătoare din fiecare etapă de concediu. De pildă, dacă un cadru didactic (avind dreptul la 62 zile calendaristice) beneficiază de o parte din concediu între 1 iulie — 20 august, I se va calcula indemnizația de concediu numai pe această perioadă, urmînd ca de la 20 august, fiind în activitate, să primească retribuția tarifară corespunzătoare. Pentru restul zilelor de concediu, indemnizația i se va calcula și acorda la data plecării efective în concediu, adică în timpul vacanței de iarnă sau de primăvară.

Este nelegal procedeu de a se acorda la 1 iulie întreaga indemnizație de concediu chiar dacă personalul didactic efectuează, în timpul verii, numai o parte din concediul la care are dreptul.

Compartimentele de contabilitate trebuie să țină seama de faptul că pentru munca prestată se acordă retribuția tarifară, iar pentru concediul de odihnă o indemnizație de concediu, elemente ce nu pot fi confundate sau suprapuse.

LIA IONESCU

FIȘIER EDITORIAL

A apărut nr. 4/1975 al revistei *Limba și literatura română*. Spicuim din sumarul: D. Micu semnează un medalion „St. O Iosif”, iar I. Hangiu cel de al doilea articol intitulat „Poezia patriotică și cîntecul național”. Rubrica *Gramatică, vocabular* este deschisă de Iorgu Iordan cu o primă analiză a unor „Expresii, locuțiuni și zicale românești”, care se va continua în numerele următoare; tot aici Gr. Brîncuș prezintă ci-

teva „Îndrumări metodologice pentru analiza sintactică a frazei”. Recomandăm în întregime rubricile tradiționale: *Caiet de analize; Cenacluri, reviste; Tinere talente*. La rubrica *Concursuri, examene* este publicată „Programa și bibliografia concursului de literatură” (ediția 1975-1976). *Însemnări pe marginea cărților și Curielul* revistei încheie acest număr, util atât elevilor din școlile generale, cât și celor din licee.

Seminarul internațional de educație preșcolară din țările socialiste

BUCUREȘTI, 25 — 29 NOIEMBRIE 1975

Bogat palmares de idei

Axat pe o temă de mare actualitate pentru învățământul din societatea modernă — educația intelectuală a copiilor — Seminarul internațional ce a avut loc sub patronajul Ministerului Educației și Învățământului a mijlocit un valoros schimb de păreri și de experiență între specialiști din țara noastră și de peste hotare. Psihologi, pedagogi, educatoare din grădinițe, lucrători în sectoarele de educație preșcolară din cadrul ministerelor învățământului din țările socialiste au prezentat pe larg roadele activității practice din grădinițe, ale experimentelor întreprinse de ei, ideile pedagogice noi la care aderă, tezele teoretice pe care le-au elaborat, ca și tendințele învățământului preșcolar din patria lor.

Temele care au polarizat dezbaterile în cursul întregului seminar — cele mai arzătoare pentru practica muncii cu copilul preșcolar: rolul cunoașterii mediului inconjurător în dezvoltarea intelectuală a preșcolarilor, educarea vorbirii în vederea pregătirii lor pentru procesul învățării în școală, sistemul activităților cu conținut matematic din grădiniță, locul și rolul jocului și al altor activități în educația intelectuală a copiilor de vîrstă preșcolară — au fost aprofundate cu exigență și spiritul de răspundere proprii slujitorilor școlii socialiste. A reieșit, ca o preocupare unanimă, grija pentru crearea condițiilor ca un număr cât mai mare de copii să frecventeze grădinița, ca educația primită aici să înlesnească integrarea în școala primară și să contribuie la egalizarea șanselor de reușită la învățătură, pe toate treptele învățământului, ca o premisă esențială pentru democratismul real al școlii.

Realizările și orientările învățământului preșcolar românesc au fost prezentate pe fondul transformărilor esențiale prin care trece societatea noastră și al mutațiilor ce au loc în structura și conținutul școlii, al sarcinilor sporite pe care le pune în fața acesteia etapa pe care o străbatem. Încheierea generalizării învățământului obligatoriu de zece ani, în perspectiva generalizării învățământului liceal complet, cu durata de 12—13 ani; creșterea ponderii liceelor de specialitate pentru asigurarea pregătirii științifice, de cultură generală, de nivel superior și formarea profesională a tinerilor; legarea mai accentuată a învățământului superior de necesitățile actuale ale societății românești prin: a) creșterea ponderii învățământului tehnic; b) reconsiderarea duratei de studii; c) lărgirea profilului de pregătire a specialiștilor; d) integrarea cu cercetarea și producția — au fost numai cîteva aspecte care au revenit mereu în dezbateri pentru a face mai bine cunoscute și înțelese tendințele învățământului din țara noastră. În acest context, au apărut în toată importanța lor măsurile luate în domeniul pregătirii copiilor de vîrstă mică, prin: extinderea capacității de cuprindere a celor în vîrstă de la 3 la 6 ani; cuprinderea prioritară în grădinițe a copiilor în vîrstă de 5 ani; dezvoltarea cu precădere a grădinițelor cu program prelungit; perfecționarea conținutului și a metodologiei activității instructiv-educative din grădinițe; corelarea acesteia cu învățămîntul primar și transformarea ei în prima treaptă a sistemului școlar.

Preocuparea cea mai importantă din acest proces o constituie — cel puțin pentru școala noastră — găsirea căilor și metodelor de muncă pentru legarea tot mai strînsă a grădiniței cu primele clase ale învățămîntului primar. Devine astfel necesară — a subliniat tovarășa prof. Maria Stănescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, în cuvîntul său la deschiderea lucrărilor Seminarului — „elaborarea obiectivelor și a conținutului educației preșcolare în corelație cu cele ale învățămîntului primar, astfel încît să se asigure continuitatea necesară a activității instructiv-educative în aceste două trepte de învățămînt, într-o concepție unitară.

Menționăm că, subliniind necesitatea întăririi legăturii funcționale a instituțiilor preșcolare cu școala primară, nu concepem plasarea educației preșcolare în grădiniță într-o optică școlară și, deci, nu avem în vedere o însușire prematură a copiilor după modelul școlar. De altfel, acest aspect constituie una din problemele cele mai controversate ale didacticii educației preșcolare.

Ținînd seama de cerința dezvoltării complexe a tuturor copiilor, indiferent de mediul de viață din care vin, grădinița trebuie să-și sporească contribuția la cultivarea proceselor cognitive, a intereselor de cunoaștere și formarea abilităților de învățare.

În efortul de a valorifica plenar potențialul psihofizic al preșcolarului, de a-l pregăti pe acesta pentru școală, un rol hotărîtor — așa cum a reieșit din dezbaterile Seminarului — îl are educatoarea, stilul și metodele sale de muncă. Specialiștii români și de peste hotare au arătat în intervențiile lor preocupări nesăbuite pentru găsirea celor mai eficiente căi de realizare a unui învățămînt formativ, pentru folosirea metodelor active menite să mijlocească contactul direct al copiilor cu realitatea și explorarea activă a acesteia. „În întreaga activitate instructiv-educativă — a precizat tovarășa prof. Maria Stănescu — punem accentul pe exersarea proceselor psihice antrenate în actul învățării, al inițiativei, independenței și creativității copilului, prevenind atît „copierea” unor modele verbale și acționale elaborate de-a gata de către educatoare, cît și verbalismul excesiv în conducerea activităților cu copiii”.

La capătul celor cinci zile de activități intense, desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie în cadrul acestei prestigioase manifestări științifice, specialiștii învățămîntului preșcolar au trăit sentimentul unei îmbogățiri spirituale și profesionale, al certitudinii că studiarea și valorificarea experienței înaintate, schimbul de informație și de experiență realizat între ei, reprezintă, după cum arăta, în încheierea cuvîntului său, tovarășa prof. Maria Stănescu, „modalități eficiente pentru dezvoltarea gândirii pedagogice și perfecționarea practicii educaționale puse în slujba instruirii și educării copilului preșcolar și, în general, a acestei nobile acțiuni pe care o desfășurăm pentru formarea personalității umane”.

Preocupări în educația preșcolară

În pauzele Seminarului, în momentele de răgaz, oaspeții de peste hotare au avut amabilitatea să răspundă la întrebările redactorilor noștri. Spicium:

Dr. Elvira Hermann, șefa secției pentru educație preșcolară din Ministerul Învățămîntului Public din R.D. Germană, despre:

O necesitate imperioasă: consensul familiei cu grădinița

Red.: În reiterarea pe care l-ați susținut în cadrul lucrărilor plenare, ați subliniat grija organizatorilor școlii dv. pentru a obține „sprijinul total al părinților”, pornind de la faptul că grădinița își poate realiza sarcinile educative numai în strînsă legătură cu familia”. Ce sprijin primesc de la comitetele lor de părinți, cele care 12.000 de unități preșcolare pe care le aveți?

E. Hermann: Comitetele de părinți acordă un sprijin substanțial pentru crearea bazei materiale trebuitoare unei activități de calitate. Aș aminti aici, de exemplu, contribuția lor la amenajarea și înzestrarea locurilor de joacă, sau controlul la cantinele pentru preșcolari.

În același timp, aceste comitete ajută pe educatoare în efectuarea propagandei pedagogice în rîndul părinților, în sfîrșitul lor cu privire la măsurile și procedeele pe care trebuie să le folosească pentru educarea propriului copil.

Red.: Ce se întreprinde pentru creșterea competenței pedagogice a membrilor comitetelor de părinți?

E. Hermann: Există forme de ridicare a nivelului de pregătire pedagogică a comitetelor de părinți și a părinților înșiși. Rezultate deosebite au dat „academiile pentru părinți” care funcționează în cadrul caselor corpului didactic, cursurile speciale organizate în cadrul universităților populare, ciclurile de conferințe inițiate de Societatea științifică „Urania”. Aș mai aminti activitatea editorială și de mass-media destinată părinților și comitetelor lor. Astfel, pe baza cercetărilor științifice au fost elaborate „Îndrumări metodice pentru adulții părinților”. Temele, fiecare în parte, sînt orientate spre popularizarea metodelor ce trebuie folosite pentru dezvoltarea gândirii și limbii copiilor, pentru lărgirea orizontului lor de cunoaștere și adăncirea legăturii lor cu viața. Într-un mod asemănător este orientată și cartea „În curînd voi fi școlar” (care are și un caracter experimental, întrucît se adresează concomitent, pentru prima oară, atît părinților cît și copiilor), sau lucrarea „Copilul preșcolar” ș.a. Alături de acestea, revista „Casa părintească și școala” tratează într-un mod accesibil și interesant probleme de educație preșcolară a familiei.

P. Biambadorj, director de studii la Școala pedagogică de educatoare din Ulan Bator. R.P. Mongolă, despre:

Perfecționarea muncii educatoarelor

Red.: Am înțeles din intervenția dv. în cadrul Seminarului că organizatorii școlii din R.P. Mongolă fac în prezent eforturi de a depăși, ca să spunem așa, faza realizărilor cantitative în învățămînt, luînd măsuri pentru ridicarea nivelului său calitativ, pentru perfecționarea lui. Ce considerați mai semnificativ, pentru țara dv., din acest punct de vedere?

P. Biambadorj: În luna august a.c. a avut loc cel de al IV-lea Congres al cadrelor didactice din R.P. Mongolă. Documentele acestui Congres prevăd dezvoltarea, în următorii cinci ani, a rețelei de grădinițe, subliniindu-se necesitatea ridi-

cării nivelului activităților cu copiii și pregătirii lor pentru școală. În acest scop se desfășoară o amplă acțiune de perfecționare a programelor. Educatoarele, cercetătorii științifici, metodiștii, inspectorii lucrează neîntrepuș la îmbunătățirea conținutului lor, luînd în considerare condițiile de muncă foarte diferite din cuprinsul țării noastre.

În același timp, statul sprijină prin toate mijloacele experiența înaintată a educatoarelor, pe care o popularizează în vederea generalizării. În fiecare an școlar sînt organizate pentru cadrele didactice din grădinițe, consfătuiri metodice pe raioane și regiuni, cursuri, seminarii, în care se prezintă referate și au loc dezbateri.

Pentru tinerele cadre există, alături de cele amintite mai înainte, și posibilități speciale de perfecționare. După cinci ani de la încadrarea în muncă a tinerelor absolvente de școală pedagogică, ele urmează niște cursuri de perfecționare, după care susțin un examen de verificare a nivelului pregătirii și priceperii practice.

Dr. doc. Elka Petrova, șefa catedrei de pedagogie preșcolară a Universității „Clement Ohridski” din Sofia, redactor șef al revistei „Educația preșcolară” din R.P. Bulgaria, despre:

Cultivarea calităților omului modern

Red.: Mi s-a părut foarte interesantă și actuală opinia dv. cu privire la necesitatea formării, încă de la vîrste mici a capacității de a-și planifica și proficteza activitatea. Este o trăsătură indispensabilă omului modern. Vă rog să arătați modalitățile concrete prin care credeți că se poate cultiva această trăsătură?

E. Petrova: Primele deprinderi de a proiecta se formează în procesul jocului. Copiii învață să dea un sens jocului lor, să-și împartă rolurile, să-și imagineze singuri procedeele de realizare a scopului propus. În procesul de învățare, el transpune aceste priceperi. De exemplu, în desenul cu temă la alegere fiecare gîndește conținutul desenului său, compoziția și modul de executare a acestuia; în desenul colectiv, învață să analizeze în colectiv problemele ce vor trebui rezolvate. În felul acesta activitatea lui devine mai conștientă, se ordonează în funcție de scopul care apare foarte limpede. Tot astfel, la alcătuirea povestirilor, copiii de 5—6 ani sînt deprinși să aleagă singuri titlul povestirii. Priceperea de a alege un titlu, ca și aceea de a alcătui un plan al povestirii sînt în strînsă legătură: prin formularea titlului se ajunge la concretizarea verbală a planului gîndit de copil, iar acțiunea povestită de el capătă o motivație logică.

Formarea priceperii de a proiecta direcția în care se va acționa reprezintă o componentă de bază a educației pentru muncă. Antrenați în activități tot mai variate, copiii se deprind să gîndească, să-și vadă înainte conținutul muncii lor, să-și împartă sarcinile între ei, să aleagă materialele pe care le vor folosi, să respecte anumite cerințe. Rezultatele concrete obținute sînt rodul acestei întreprinderi.

Priceperea de a-și proiecta activitatea se formează în cursul a trei activități esențiale pentru munca în grădiniță: jocul, procesul de instruire și munca.

Pagină realizată de
STELA PREDESCU
DOINA STERESCU

CRONICA IMPRESIILOR

În discuțiile desfășurate în cadrul secțiilor, în cadrul întîlnirii finale cu adjunctul ministrului educației și învățămîntului din România, oaspeții străini au vorbit, în repetate rînduri, în termeni elogioși, despre calitatea și nivelul înalt al schimbului de experiență prilejuit de Seminar.

„Lucrările Seminarului — care s-au desfășurat într-un ritm alert, întrucît erau foarte multe de spus — ne-au dat posibilitatea să vedem pînă unde am ajuns în munca de dezvoltare și perfecționare a învățămîntului preșcolar, să ne convingem că nu am rămas în urmă. Ne-am convins că am făcut foarte bine că am ales și că ne-am preocupat de această importantă problemă: educația intelectuală a copiilor preșcolari. Un cadru organizatoric propice l-a constituit împrejurarea că nu am discutat doar în general, ci în mod concret”. (Büry Lászlóné, R.P. Ungară).

„În cuvîntul său de deschidere a Seminarului, tovarășa ministru Maria Stănescu a prezentat dezvoltarea dinamică a învățămîntului preșcolar din Republica Socialistă România, atenția deosebită ce se acordă perfecționării lui. Tot ceea ce a subliniat domnia sa a putut fi văzut, în mod concret, în grădinițele vizitate de către noi, oaspeții străini”. (Ludmila Veselynska, R.P. Polonă).

„Toate referatele care au fost citite în secția „Jocul și alte activități care contribuie la dezvoltarea intelectuală a copilului preșcolar” au fost foarte substanțiale, străbătute de ideea — fir roșu — că orice activita-

te a copilului, fie că e joc, fie că e o activitate de muncă, trebuie să conțină un element creativ. Din lucrările Seminarului a reieșit clar ideea că programa este un lucru care ne conduce în munca noastră, pe care fiecare educatoare se preocupă să o aplice, că scopurile noastre sînt în esență ca acești copii să răspundă cerințelor programei, dar în același timp să-și dezvolte plenar și multilateral personalitatea, conform particularităților lor.

Vă sîntem recunoscători că ne-ați arătat o grădiniță exemplară și munca minunată a celor ce lucrează la Grădinița Combinatului de confecții și tricotație București”. (Tatiana Marcova, U.R.S.S.).